

Juuli Hyrkäs & Meeri Kivelä

YHTIÖMUODON MUUTOS KOMMANDIITTIYHTIÖSTÄ OSAKEYHTIÖKSI

Case Yritys X

YHTIÖMUODON MUUTOS KOMMANDIITTIYHTIÖSTÄ OSAKEYHTIÖKSI

Case Yritys X

Juuli Hyrkäs & Meeri Kivelä
Opinnäytetyö
Kevät 2020
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Taloushallinto

Tekijät: Juuli Hyrkäs & Meeri Kivelä

Opinnäytetyön nimi: Yhtiömuodonmuutos kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi

Työn ohjaaja: Leena Yrttiaho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2020

Sivumäärä: 66 + 23

Tämän opinnäytetyön aiheena on yhtiömuodon muuttaminen kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Työssä vertaillaan yhtiömuotoja etenkin verotuksellisesti. Työssä etsitään vastaukset asetettuihin tutkimuskysymyksiin, joista tärkein on se, onko yhtiömuodon muutos kannattavaa toimeksiantajayrityksen kohdalla. Näin ollen työn päätavoitteena on selvittää toimeksiantajalle paras mahdollinen yhtiömuoto ja se, mikä on kannattavin varojenjakotapa. Tutkimus on tapaustutkimus, jossa toimeksiantajana toimii kuljetusalan yritys. Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisin eli laadullisin menetelmin.

Työssä on perehdytty etenkin yhtiömuotojen varojennostotapoihin ja verotukseen. Lisäksi tietoperustassa on käsitelty kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön perustamista, hallinnointia ja yhtiömuodon muutosta. Empiirinen osuus koostuu laskelmista, joiden tuloksista on saatu vastauksia työn tutkimuskysymyksiin. Laskelmat koostuvat varojennostotavoista osakeyhtiössä, tuloslaskelmista ja molempien yhtiömuotojen verotuksesta. Lähteinä työssä on käytetty aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, internet-sivuja sekä lainsäädäntöjä. Lisäksi tietoa on saatu toimeksiantajan toimittamista raporteista ja toimeksiantajan kanssa käydyistä sähköpostikeskusteluista.

Laskelmien perusteella toimeksiantajan kannattaa muuttaa yhtiömuoto kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Varojennostotavoista kannattavimmaksi osoittautui palkan ja osingon yhdistelmä, jossa toimeksiantaja nostaa matalasti verotetun osan osingosta ja loput tulosta palkkana. Kun tulo nostetaan näin, jää kokonaisveroaste pienimmäksi.

Asiasanat: kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osingot, palkat, varojenjako, verotus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, Financial Administration

Authors: Juuli Hyrkäs & Meeri Kivelä

Title of thesis: Change of company's legal form from limited partnership into limited company

Supervisor: Leena Yrttiaho

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2020 Number of pages: 66 + 23

The subject of this thesis is the change of a company's legal form from a limited partnership into a limited company. This thesis compares these company forms particularly in terms of taxation point of view. Thesis finds answers to research questions that have been set for the thesis. The main question is if changing the company's legal form from a limited partnership into a limited company is profitable from the commissioner's perspective. Thus, the main aim of this thesis is to find out which company form is the best possible to the commissioner and which is the best way to take out funds from the company. Commissioner of this study is a company operating in transport industry. This research is a case study and is implemented by using qualitative methods.

The thesis focuses especially on taxation and different ways of taking out the funds. The theoretical background of the thesis also covers establishing and administration of a limited partnership and a limited company, and theory about change of company's legal form. The empirical section of the thesis consists of calculations. The results of calculations have provided answers to the research questions of the thesis. The calculations consist of different ways of distributing the funds in limited company, income statements as well as the taxation of both company forms. The sources used in this thesis are literature, web pages and legislations related to the theme. In addition, important sources in this thesis are e-mail discussions with the commissioner and reports provided by the commissioner.

Based on the calculations, it is profitable to the commissioner to change the legal form of the company to a limited company from a limited partnership. As for taking out funds from a company, a combination of dividend and wage turned out to be the most profitable way of distributing the funds. When the income is withdrawn this way, the total tax rate will remain at minimum.

Keywords: limited partnership, limited company, dividends, wage, taking out funds, taxation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	KOMMANDIITTIYHTIÖ.....	10
2.1	Kommandiittiyhtiön perustaminen	10
2.2	Yhtiömiesten taloudellinen asema ja velkavastuu	12
2.3	Kommandiittiyhtiön hallinto.....	13
2.4	Varojen nostaminen kommandiittiyhtiöstä	14
3	OSAKEYHTIÖ	19
3.1	Osakeyhtiön perustaminen.....	20
3.2	Osakeyhtiön hallinto	23
3.3	Varojen nostaminen osakeyhtiöstä.....	26
4	VEROTUS	30
4.1	Kommandiittiyhtiön ja yhtiömiehen verotus	33
4.2	Osakeyhtiön ja osakkeenomistajan verotus	38
5	YHTIÖMUODON MUUTOS	45
5.1	Yhtiömuodon muutosprosessi	45
5.2	Verotus yhtiömuodon muutoksessa	46
6	LASKELMAT	48
6.1	Laskelmat osingon ja palkan suhteesta.....	49
6.2	Tuloslaskelmat	50
6.3	Verotuslaskelmat.....	50
6.4	Laskelmien tulokset.....	51
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	56
8	POHDINTA	58
	LÄHTEET.....	60
	LIITTEET	66

KÄYTETYT LYHENTEET

AKYL Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389

OYL Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624

TVL Tuloverolaki 30.12.1992/1535

VML Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558

YEL Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272

1 JOHDANTO

Yritysmuodolla on suuri vaikutus yrityksen ja sen omistajien verotukseen. Toiminnan tulosta sekä varojen nostamista ja jakamista verotetaan eri tavalla eri yhtiömuodoissa. Yleisimpiä yhtiömuotoja ovat yksityisliike, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta. (Kukkonen & Walden 2014, 17.) Yrittäjä voi pyrkiä minimoimaan veroja yritysmuodon valinnan kautta. Tällöin yhtiömuodon valinta on verosuunnittelua (Verohallinto 2016c, viitattu 27.1.2020).

Opinnäytetyö käsittelee kuljetusliikkeen yritysmuodon vaihdosta kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Tutkimusongelmana selvitetään yritysmuodon vaihtamisen kannattavuutta toimeksiantajayrityksen kohdalla. Työssä käsitellään siis kommandiittiyhtiötä, osakeyhtiötä, varojen nostoa, verotusta ja yhtiömuodon muutosta.

Tutkimuskysymyksinä ovat seuraavat asiat:

- Miten yhtiömuodon vaihto vaikuttaa verotukseen?
- Mikä on verotuksellisesti järkevin varojennostotapa?
- Mihin asioihin täytyy kiinnittää huomiota yhtiömuodon muutoksessa?
- Onko yhtiömuodon muutos osakeyhtiöön kannattavaa?

Työn toimeksiantaja on 1990-luvulla perustettu kuljetusalalla toimiva kommandiittiyhtiö. Yritys toteuttaa jakelutoimintaa. Yrityksellä on alihankkijasopimus alalla toimivan suuremman yrityksen kanssa, eli kohdeyrityksellä ei ole omia asiakkaita. Yhtiössä on tällä hetkellä kaksi vastuunalaista ja yksi äänetön yhtiömies. Yrityksen perustajana ja samalla vastuunalaisena yhtiömiehenä toimii yhtiömies A. Yhtiössä toisena vastuunalaisena yhtiömiehenä toimii yhtiömies B, tämän lisäksi yhtiössä on yksi äänetön yhtiömies. Yhtiömies A ja yhtiömies B ovat isä ja poika. Yhtiömies A ja äänetön yhtiömies tulevat jäämään pois yrityksen toiminnasta, jolloin yrityksen ainoaksi osakkaaksi tulee jäämään yhtiömies B. Sukupolvenvaihdos tulee tapahtumaan jossain vaiheessa, mutta sen ajankohtaa ei ole päätetty eikä sitä käsitellä tarkemmin tässä opinnäytetyössä. Työssä keskitytään siis vain siihen tilanteeseen, jolloin yritykseen on jäänyt yhtiömies B. Hän tahtoo löytää nyt etenkin verotuksellisesti järkevän yhtiömuodon. (Kukkonen sähköpostiviestit 2019–2020.)

Tutkimus on casetutkimus eli tapaustutkimus. Opinnäytetyön tietoperustassa kerrotaan perusteet kommandiittiyhtiöstä ja osakeyhtiöstä. Siinä selvitetään molempien yritysmuotojen eri varojennostotapoja sekä niiden verotusta. Osakeyhtiön varojen nostossa keskitytään etenkin osinkoon ja palkkaan. Lisäksi yhtiömuodon muutosta käsitellään omassa luvussaan. Opinnäytetyön empiirinen osuus koostuu laskelmista, joiden tuloksista saadaan vastauksia työn tutkimuskysymyksiin. Laskelmat koostuvat varojennostotavoista osakeyhtiössä, tuloslaskelmista ja molempien yhtiömuotojen verotuksesta. Osakeyhtiön kohdalla vertaillaan palkanmaksun ja osingonjaon vaikutusta verotukseen ja selvitetään, mikä on verotuksellisestiärkevin tapa nostaa varoja. Yrittäjän tavoite on minimoida sekä yrittäjän että yrityksen verotus, joten laskelmat tehdään sitä silmällä pitäen. Koska yrittäjäksi tulee jäämään vain yksi henkilö, myös kommandiittiyhtiön laskelmat tehdään vain yhdelle vastuunalaiselle yhtiömiehelle, jotta luvut ovat vertailukelpoisia.

Työssä ei keskitytä siihen, kumpi yhtiömuodoista on hallinnollisesti parempi vaihtoehto. Hallinnollisista asioista kuitenkin kerrotaan, jotta toimeksiantaja saa mahdollisimman paljon tietoa uudesta yritysmuodosta. Työn tietoperusta kirjoitetaan käytännön esimerkkien avulla, jotta yrittäjä saa opinnäytetyöstä mahdollisimman paljon tilanteeseensa hyödyllistä ja selkeää tietoa. Koska yritys tulee olemaan yksityinen osakeyhtiö, julkinen osakeyhtiö ja siihen liittyvät asiat jätetään työn ulkopuolelle, lukuun ottamatta muutamaa asiaa, jotka otetaan esille vertailun vuoksi. Opinnäytetyössä ei myöskään käsitellä muita yhtiömuotoja, koska se ei ole tarkoituksenmukaista toimeksiantajan kannalta.

Tutkimus toteutetaan kvalitatiivisin eli laadullisin menetelmin. Opinnäytetyön tietoperustaan kerätään tietoa useista eri lähteistä. Näitä ovat lainsäädännöt koskien henkilöyhtiötä, osakeyhtiötä, tuloverotusta ja elinkeinoverotusta sekä näitä käsittelevä kirjallisuus. Tiedonlähteenä hyödynnetään myös Verohallinnon sekä Patentti- ja rekisterihallituksen internet-sivuja. Aineistoa empiiriseen osioon hankitaan lisäksi toimeksiantajan raporteista, joita ovat tuloslaskelma, tase, pääkirjat sekä tilinpäätös. Laskelmat muodostetaan tutkimalla näitä lukuja ja huomioimalla toimeksiantajan arviot tulevaisuudessa muuttuvista asioista. Laskelmissa hyödynnetään myös tietoperustaa.

Opinnäytetyön tuloksena tullaan saamaan kattavat laskelmat ja selvitys siitä, onko yritysmuodon vaihtaminen caseyritykselle kannattavaa. Tuloksena selviää myös yritykselle verotuksellisesti kannattavimmat varojennostotavat. Työ tulee olemaan toimeksiantajalle tarpeellinen yritystoiminnan

jatkon suunnittelussa, koska laskelmista saa konkreettisia esimerkkejä varojen noston ja verotuksen suunnitteluun sekä toteuttamiseen. Työ antaa toimeksiantajalle myös selkeän kuvan kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön eroavaisuuksista.

2 KOMMANDIITTIYHTIÖ

Kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiö, jonka toiminta perustuu kahden tai useamman yhtiömiehen yhteistoimintaan ja yhtiömiesten väliseen sopimukseen. Yhtiö syntyy rekisteröimisellä ja yhtiösopimuksen laatimisella. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389 1:1.1 §, 1:2 §).

Kommandiittiyhtiössä on vastuunalaisia yhtiömiehiä sekä äänettömiä yhtiömiehiä. Vastuunalaisella yhtiömiehellä on velkavastuu, eli hän vastaa yhtiön velvoitteista niin kuin omasta velastaan. Äänettömän yhtiömiehen vastuu yhtiön velvoitteista rajoittuu hänen yhtiöpanoksensa määrään. (AKYL 1:1.2–3 §.) Vastuunalaisen yhtiömiehen rajoittamaton velkavastuu on yhtiön keskeinen piirre, joka erottaa sen osakeyhtiöstä. Kommandiittiyhtiö yritysmuotona soveltuu pieniin ja keskisuuriin yrityksiin yksinkertaisuutensa puolesta. Toiminta ei vaadi suurta omaa pääomaa eikä vierasta pääomaa. Yhtiömiehet ja heidän ammattiosaamisensa ovat yhtiön suurin voimavara. (Villa 2018, 82.)

Kommandiittiyhtiöitä säätelee laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. Lakia sovelletaan rekisteröityihin kommandiittiyhtiöihin. (AKYL 1:1.1 §.) Useat säännökset laissa ovat olettasäännöksiä ja asiakohtaisesti niistä voidaan sopia toisin tai tarkemmin yhtiökohtaisesti yhtiösopimuksessa. (Villa 2018, 100).

Yhtiömiesten välistä suhdetta kutsutaan oikeussuhteeksi. Osapuolet oikeussuhteessa ovat joko luonnollisia tai juridisia henkilöitä, eli henkilöyhtiön osapuolena voi toimia myös toinen yritys. (Villa 2018, 83.) Tässä oikeussuhteessa toimivien yhtiömiesten tavoite on taloudellisen tarkoituksen saavuttaminen harjoittamalla elinkeinotoimintaa yhtiösopimuksen mukaan (AKYL 1:1.1 §). Kommandiittiyhtiön toiminnan tarkoituksena voi siis pitää tätä taloudellisen tarkoituksen saavuttamista.

2.1 Kommandiittiyhtiön perustaminen

Yhtiösopimus on edellytys yhtiön olemassaololle (Wilhelmsson & Jääskinen 2001, 47). Kommandiittiyhtiön perustaminen aloitetaan yhtiömiesten välisen yhtiösopimuksen laatimisella. Yhtiömiehillä on yhtiösopimuksessa laaja sopimusvapaus, mutta laissa avoimesta yhtiöstä ja kommandiitti-

yhtiöstä määrätään kuitenkin yhtiösopimuksen vähimmäisisällöstä. (Villa 2018, 100, 101). Vähimmäisisällön käsittämiä tietoja ovat yhtiön toiminimi, kotipaikkana oleva Suomen kunta, toimiala sekä yhtiömiehet (AKYL 1:4.1 §). Sopimuksessa tulee määritellä myös vastuunalaiset ja äänettömät yhtiömiehet sekä äänettömän yhtiömiehen panos euromääräisenä (Patentti- ja rekisterihallitus 2017b, viitattu 22.9.2019). Nämä tiedot on tuotava selväksi yhtiösopimuksessa, mutta muilta osin yhtiösopimus on melko vapaamuotoinen ja yhtiömiehet voivat yksilöllisesti sopia yhtiömiessuhteensa erilaisista tilanteista, kuten työnjaosta ja yhtiön toiminnan sisällöstä (Villa 2018, 100).

Yhtiösopimusta voi muuttaa yhtiön toiminnan aikana, kun kaikki yhtiömiehet ovat yksimielisiä muutoksesta. Päätös muutoksesta on ilmoitettava kaupparekisteriin ja muutoksen saa panna täytäntöön vasta kun se on rekisteröity. (AKYL 1:4.1–3 §.) Lähtökohtaisesti siis vastuunalaisten ja äänettömien yhtiömiesten on allekirjoitettava yhtiösopimus. Yhtiösopimuksessa voidaan kuitenkin sopia helpotetusta muutosmenettelystä. Esimerkkinä muutosmenettelystä voidaan käyttää tapausta, jossa yhtiösopimuksessa sovitaan, että äänettömien yhtiömiesten suostumusta ei tarvita yhtiösopimuksen muutokseen ollenkaan. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017b, viitattu 9.10.2019.)

Rekisteröinti tarkoittaa yhtiön merkitsemistä Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Yhtiö saa rekisteröinnillä oikeus- ja oikeustoimikelpoisuuden. (Villa 2018, 94, 96.) Henkilöyhtiölain mukaan yhtiö voi tehdä sitoumuksia ja hankkia oikeuksia (AKYL 1: 3 §). Tämä tarkoittaa sitä, että oikeustoimia voidaan tehdä myös yhtiömiehen ja yhtiön välillä (Ranta-aho & Jämsä 2020, viitattu 24.1.2020). Rekisteröimätön yhtiö ei voi tehdä sitoumuksia tai hankkia oikeuksia. Yhtiöllä ei myöskään ole asianosaiskelpoisuutta. Asianosaiskelpoisuus tarkoittaa, että yhtiö voi olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Ilmoitus rekisteröitäväksi on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa yhtiösopimuksen laatimisesta. Jos ilmoitusta ei tehdä tässä ajassa, yhtiön perustaminen raukeaa. (AKYL 1:2 §, 1:3 §, 1:3a.1 §). Kommandiittiyhtiön perustamisilmoitus Patentti- ja rekisterihallitukseen maksaa 240 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2018, viitattu 8.8.2019).

Kun yritys perustetaan, yhtiön tulee mahdollisesti ilmoittautua myös muihin rekistereihin. Arvonlisäverovelvollisten rekisteriin pitää ilmoittautua, jos yhtiö myy palveluita tai tavaroita tilikauden aikana yli 10 000 eurolla (Verohallinto 2019b, viitattu 24.1.2020). Työnantajarekisteriin tulee ilmoittautua, jos yritys on säännöllinen työnantaja, eli maksaa vakituisesti palkkaa vähintään kahdelle työntekijälle. Rekisteriin on ilmoitauduttava myös, kun palkkaa maksetaan yhtä aikaa vähintään

kuudelle työntekijälle, vaikka työsuhteet olisivat tilapäisiä ja lyhytaikaisia. (Verohallinto 2020d, viitattu 24.1.2020.) Ennakkoperintärekisteriin liittyminen ei ole pakollista, mutta se on kannattavaa (Verohallinto 2017a, viitattu 24.1.2020).

2.2 Yhtiömiesten taloudellinen asema ja velkavastuu

Yhtiömiesten taloudellisista oikeuksista on säädetty olettasäännöksiä laissa. Ne sisältävät säännöksiä liittyen menojen korvaukseen, oikeudesta palkkioon sekä voiton ja tappion jakamiseen. Oikeuksista voidaan sopia tarkemmin yhtiösopimuksessa ja ellei niistä ole mainintaa, noudatetaan lain antamia ohjeita. (Immonen, Ossa & Villa 2012, 48; AKYL 2:7 §, 2:8 §, 2:9 §.)

Kuten aiemmin kerrotaan, vastuunalainen yhtiömies on vastuussa yhtiön velvoitteista koko omaisuudellaan ja äänettömän yhtiömiehen vastuu on rajoitettu vastaamaan sitä euromääräistä summaa, mikä on merkitty yhtiösopimukseen. Jos yhtiö joutuu konkurssiin, vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön varojen loputtua omalla henkilökohtaisella omaisuudellaan yhtiön veloista. Äänettömän yhtiömiehen menetys on yhtiösopimukseen merkitty summa sijoituksesta yritykseen. (AKYL 4:2 §, 7:6.1§; Siikarla 2003, 28–29.)

Yhtiömiehellä on velvollisuus suorittaa yhtiölle yhtiöpanos, josta sovitaan yhtiösopimuksessa. Yhtiöpanoksen laadusta ja määrästä voidaan sopia yhtiömiesten kesken. Äänetön yhtiömies voi sijoittaa yhtiöön yhtiöpanoksen vain joko rahallisena tai rahanarvoisena omaisuutena. Sen sijaan vastuunalainen yhtiömies voi suorittaa yhtiöpanoksensa näiden kahden tavan lisäksi myös työpanoksena. (AKYL 2.6 §; Villa 2018, 155.)

Vapaamuotoinen sopiminen yhtiöpanoksesta yhtiösopimuksessa mahdollistaa sen, että panokset voivat siis olla erisuuruisia ja -laatuisia sekä lisäksi maksu voi tapahtua eri ajankohtina. Pääoma-panos voi siis olla rahamäärä tai muuta omaisuutta, jonka varallisuusarvo on mitattavissa. Jos panos tehdään rahamääräisenä panoksena tai muulla omaisuudella eli apporttiomaisuutena, se tulee kirjata yhtiön kirjanpitoon ja taseeseen. (Villa 2018, 155.) Apporttiomaisuus on aineellista tai aineetonta omaisuutta. Tällaista omaisuutta ovat esimerkiksi laitteistot, henkilöauto ja patenttioikeudet, jotka voi merkitä varoiksi yhtiön taseeseen. (Siikarla 2006, 39.) Apporttiomaisuus ei siis voi olla sitoumus työn tai palveluksen suorittamiseen. Kun apporttiomaisuudella maksetaan, omaisuudella on oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. (OYL 2:6.1 §.)

Vastuunalaisen yhtiömiehen kohdalla on tärkeää ymmärtää yhtiöosuuden ja yhtiöpanoksen olevan kaksi eri asiaa. Yhtiöosuus määräytyy kommandiittiyhtiössä sen mukaan, mitä yhtiömiesten kesken on määritelty omistussuhteesta. Yhtiöosuus ei siis muodostu yhtiömiehen suorittamasta panoksesta yhtiöön. Yhtiöpanoksen määrä ei välttämättä kerro yhtiöosuuden suuruutta, koska yhtiömiehet voivat vapaasti sopia panoksen määrästä, laadusta ja maksuajankohdasta. Äänettömästä yhtiömiehestä puhuttaessa taas yhtiöpanos määrittää yhtiöosuuden suuruuden, koska äänetön yhtiömies toimii yhtiössä vain niin sanotusti sijoittajana, yhtiöpanoksensa verran. (Immonen ym. 2012, 47.) Esimerkkinä tilanne, jossa yhtiössä on kaksi vastuunalaista yhtiömiestä, jotka omistavat yhtiöstä yhtä suuret osuudet. Toinen vastuunalainen yhtiömies suorittaa yhtiöpanoksena rahana ja toinen vastuunalainen yhtiömies suorittaa yhtiöpanoksen työpanoksellaan. Lisäksi yhtiössä on äänetön yhtiömies, joka on sijoittanut yhtiöön sovitun summan rahaa. Vastuunalaisilla yhtiömiehillä on siis yhtä suuret yhtiöosuudet, vaikka toinen heistä ei ole maksanut yhtiöpanostaan rahana. Äänettömän yhtiömiehen yhtiöosuus taas määritellään hänen yhtiöpanoksensa suhteessa.

Yhtiömiehen velkavastuu toimii yhtiön velkojan suojana. Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat veloista omalla omaisuudellaan, joten yhtiöön sijoitetulla pääomalla ei ole velkojien kannalta olennaista merkitystä. Sijoitettua pääomaa ei voida pitää velkojan saamisten suojana myöskään siksi, että vastuunalaiset yhtiömiehet voivat minä ajankohtana tahansa nostaa ja jakaa yhtiön varoja. (Villa 2018, 164.)

2.3 Kommandiittiyhtiön hallinto

Äänettömällä yhtiömiehellä ei ole henkilöyhtiölain mukaan oikeutta hoitaa yhtiön asioita (AKYL 7:3.1 §). Vastuunalaisen yhtiömiehen osallistuminen yhtiön hallintoon taas kuuluu hänen velvollisuuksiinsa. Tästä voidaan kuitenkin poiketa sopimalla yhtiösopimuksessa toisin, mutta vähintään yhden yhtiömiehen on hoidettava hallintoa. Yhtiömiehellä on oikeus saada kohtuullinen korvaus yhtiön hallintoon liittyvien tehtävien hoidosta, ellei olosuhteista käy ilmi, että tehtävä on vastikkeeton. Mutta usein tässäkin tilanteessa, tehty työ korvataan yhtiömiehen voitto-osuutena. (AKYL 2:8.1§, Immonen ym. 2012, 51.)

Yhtiön hallinto käsittää monia eri toimenpiteitä, jotka on määrätty yhtiömiesten hoidettavaksi. Se sisältää muun muassa yhtiön töiden johtamisen, yhtiön omaisuuden hallinnoimisen, yhtiön lukuun

tehtävät oikeustoimet sekä yhtiömiesten väliset oikeustoimet, kuten yhtiömiesten välisen voitonjaon. Hallinnointi ei sisällä yhtiösopimuksen muuttamista eikä päätöstä yhtiön purkamisesta. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia yksityiskohtaisemmin hallinnosta. (Villa 2018, 114.)

Kommandiittiyhtiö tarvitsee aina luonnollisen henkilön edustajakseen. Henkilö, jolla on oikeus edustaa yhtiötä, voi tehdä sopimuksia yhtiön puolesta sekä edustaa yhtiötä tuomioistuimessa ja muissa viranomaisissa. (Villa 2018, 112.) Äänetön yhtiömies ei saa edustaa yhtiötä ilman valtuutusta (AKYL 7:5.1 §).

Vastuunalaisen yhtiömiehen edustus- ja hallinnointivalta ovat kaksi eri asiaa. Hallintovalta määrittää sen, miten yhtiömies saa tehdä yhtiön johtamiseen tai hallintoon kuuluvia toimia suhteessa muihin yhtiömiehiin. Yhtiön edustamisessa kyse on yhtiön ja ulkopuolisten välisistä suhteista. (Siikarla 2003, 109.) Vastuunalainen yhtiömies saa tehdä itsenäisiä päätöksiä yhtiössä ilman toisen yhtiömiehen mielipidettä. Vastuunalaisella yhtiömiehellä on kuitenkin kieltämis-oikeus, joka tarkoittaa, että toista yhtiömiestä voidaan kieltää ryhtymästä johonkin toimenpiteeseen. Näitä molempia asioita voidaan rajoittaa yhtiösopimuksessa. (AKYL 2:2.1, 3 §, 2:3.1, 2 §.) Prokuran antaminen, eli tietyille henkilölle myönnetty toimivalta edustaa yhtiötä, ei vaadi äänettömän yhtiömiehen suostumusta (AKYL 7:5.2 §).

Halutessaan yhtiömiehet voivat valita yhtiöön toimitusjohtajan. Toimitusjohtajana toimivan henkilön tehtäviin kuuluu yhtiön juoksevien asioiden hoitaminen. Myös äänetön yhtiömies on mahdollista valita yhtiön toimitusjohtajaksi. Tällöin hänellä samat oikeudet hallinnoida yhtiötä kuin toimitusjohtajalla, joka ei ole yhtiössä yhtiömiehenä. (AKYL 2:4.1 §, 7:3.2 §.)

2.4 Varojen nostaminen kommandiittiyhtiöstä

Kommandiittiyhtiössä on useita varojennostotapoja. Jos tilikausi on voitollinen, yhtiömiehet voivat jakaa voittoa. Yhtiömiehellä on oikeus saada vastiketta eli palkkaa yhtiössä tekemästään työstä. (AKYL 2:8.1 §, 7:4.1–2 §.) Palkan nostamisen sijaan yhtiömiehet voivat suorittaa myös yksityisotvoja (Immonen ym. 2012, 52). Muita mahdollisia varojennostotapoja ovat kustannusten korvaukset, vuokratulot, laina ja korkotulot. (Verohallinto 2020a, viitattu 5.2.2020.)

Ensimmäisenä käsitellään voitonjakoa. Voitonjako henkilöyhtiöissä voi olla haastavaa, koska tulos on muodostunut yhteisvaikutuksesta työ- ja pääomapanoksista sekä lisäksi ottaen huomioon myös yrittäjyyden. Tämän takia yhtiömiesten on hyvä sopia voiton ja tappion jaosta yhtiösopimuksessa. (Villa 2018, 164, 166.)

Jos voitonjaosta ei ole sovittu yhtiösopimuksessa tai muussa sopimuksessa, voitonjaossa noudatetaan henkilöyhtiölakia (Tuunala & Varonen 2019, viitattu 4.2.2020). Sen mukaan äänettömällä yhtiömiehellä on etuoikeus voittoon. Siinä määrätään, että äänettömälle yhtiömiehelle on maksettava korkolain (3.2 §:n) mukaista korkoa vastaava osuus tilikauden alkaessa maksettuna olleelle panokselle. Jos tilikaudelta ei ole syntynyt tarpeeksi voittoa äänettömien yhtiömiesten osuuksien täysimääräiseen suorittamiseen, jaetaan silloin voitto äänettömien yhtiömiesten panosten suhteessa. Tilikauden ollessa tappiollinen, tappio jaetaan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. Se vähennetään heidän yhtiöpanoksistaan. (AKYL 2:9.4 §, 7:4.1–2 §.) Tällöin äänettömällä yhtiömiehellä ei ole oikeutta voittoon, eikä hän myöskään ole osallisena tappion jakamisessa (Villa 2018, 167). Äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus on siis hänen pääomasijoitukselleen maksettava korko.

Kun äänettömät yhtiömiehet ovat saaneet osansa voitollisen tilikauden voitosta, jaetaan loppuosa vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. Lähtökohtaisesti tämä loppuosa jaetaan tasan. Yhtiösopimuksessa on kuitenkin mahdollista sopia, että voitto jaetaan eri suhteessa. Yhtiömiehen osuutta voitosta kutsutaan voitto-osuudeksi. Yhtiömies voi nostaa voitto-osuutensa tilinpäätöksen laatimisen jälkeen, ellei sitä tarvita hänen negatiivisen yhtiöpanoksensa täyttämiseksi. (AKYL 2:9.2–4 §.) Voitto-osuudet voi määritellä esimerkiksi prosenttiosuutena, euromääräisenä korvauksena tai korkokannan mukaisena korvauksena panokselle. (Immonen ym. 2012, 74.) On yleistä, että voitto jaetaan vastuunalaisille yhtiömiehille suhteessa heidän yhtiöosuuksiinsa (Juusela, Nykänen, Tikka & Viitala 2019, luku 5, Henkilöyhtiöt).

Kommandiittiyhtiön varojen jakamiseen ja verotukseen liittyvät termit voitto-osuus ja tulo-osuus, jotka ovat kaksi eri asiaa. Termi voitto-osuus liittyy varojen jakoon ja tulo-osuus verotukseen. Voitto-osuudella tarkoitetaan yhtiömiehen saamaa osuutta yhtiön voitosta (AKYL 2:9.2, 4 §). Voitto-osuus ei ole veronalaista tuloa (EVL 6.1 §). Voitto-osuuden sijaan yhtiömiehiä verotetaan heidän osuudestaan yhtiön tulokseen. Tätä osuutta kutsutaan tulo-osuudeksi. Jos yhtiömiehiä verotettaisiin tulo-osuuksien lisäksi vielä voitto-osuuksista, käytännössä verotus olisi tällöin kaksinkertainen. (Im-

monen ym. 2012, 73; Verohallinto 2016b, viitattu 1.10.2019). Tulo-osuuden määrittämisestä kerrotaan tarkemmin luvussa 4.1. Käytännössä voitto-osuutta käytetään siis sen määrittämiseen, mikä on yhtiömiehen osuus yhtiön voitosta ja tulo-osuutta sen määrittämiseen, mikä on yhtiömiehen verotettavan tulon osuus. Tulo-osuus on siis yleensä eri suuruinen kuin voitto-osuus, johtuen kirjanpidon ja verotuksen eroavaisuuksista (Immonen ym. 2012, 74). Tässä työssä kuitenkin oletetaan, että voitto-osuus ja tulo-osuus ovat samansuuruiset.

Voitonjaon jälkeen käsitellään palkkaa. Palkka on yhtiömiehelle ansiotulona verotettavaa tuloa (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 61.2 §). Palkasta voidaan sopia vapaasti yhtiösopimuksessa ja yhtiömiehet voivat keskenään sopia palkan määrän, laadun ja erääntymisen. Palkasta sovittaessa on muistettava, että henkilöyhtiölain mukaan yhtiömiehelle suoritettavan vastikkeen on oltava kohtuullinen. Määrittäessä kohtuullista vastiketta voidaan vertailla, mitä vastaavasta työpanoksesta maksetaan yhtiön ulkopuolella tai yhtiön ulkopuoliselle. Palkanmaksusuoritukset tulee käsitellä kirjanpidossa noudattaen palkanmaksua koskevia periaatteita. Vaikka yhtiömiehellä on oikeus saada palkkaa, palkanmaksu yhtiömiehille ei kuitenkaan verotuksellisista syistä ole pakollista. Sen sijaan, että korvaus työstä maksettaisiin palkkana, voidaan myös sopia, että summa sisällytetään yhtiömiehen voitto-osuuteen. (Immonen ym. 2012, 51–52.) Voitto-osuudesta kerrotaan tämän luvun lopussa.

Elinkeinoverolain mukaan vähennyskelpoisia menoja ovat tulon hankkimisesta aiheutuneet kulut. Palkat ovat siis tuloslaskemalla vähennettävä kulu. (EVL 7.1 §.) Palkanmaksu on suoritettava, oli yhtiön toiminta voitollista tai tappiollista. (Immonen ym. 2012, 52.) Palkkaa maksettaessa yhtiö myös luonnollisesti maksaa sivukuluja palkasta. Välttämällä palkanmaksua ja tekemällä esimerkiksi yksityisottoja, yhtiö säästyy silloin sivukulujen maksamiselta. (Yritystulkki 2019a, viitattu 18.9.2019.)

Palkan sivukulut riippuvat siitä, maksetaanko palkka TyEL- vai YEL- vakuutuksen alaisena. TyEL-vakuutuksen alaisen työntekijän palkasta täytyy maksaa enemmän sosiaalivakuutusmaksuja. Siitä täytyy maksaa työntekijän työeläkevakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu, työtapaturma- ja ammattitautivakuutusmaksu sekä sairausvakuutusmaksu. YEL-vakuutuksen piiriin kuuluvasta maksetusta palkasta taas maksetaan sivukuluna vain sairausvakuutusmaksu. (Tulorekisteri 2019b, viitattu 27.1.2020; Tulorekisteri 2020, viitattu 27.1.2020.) Työnantajan sairausvakuutusmaksu on 1,34 prosenttia vuonna 2020. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu jakautuu sairaanhoitomaksuun ja päi-

värahamaksuun. Yrittäjän sairaanhoitomaksu on 0,68 prosenttia ja päivärahamaksu on 1,33 prosenttia vuonna 2020, kun tulot ovat vähintään 14 574 euroa. (Verohallinto 2019c, viitattu 27.1.2020.)

TyEL-vakuutus on työnantajan työntekijöilleen järjestämä ja kustantama (Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395 1.2 §). YEL-vakuutus taas on yrittäjän itsensä ottama vakuutus vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta. Yrittäjän eläkelain mukaan kommandiittiyhtiössä yrittäjänä pidetään yhtiömiestä, joka on henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista ja sitoumuksista. Tämä tarkoittaa siis sitä, että kun yhtiömies on vastuunalainen, kommandiittiyhtiöstä maksettu palkka maksetaan YEL-vakuutuksen piiriin kuuluvana, ja TyEL-vakuutuksen piiriin kuuluvana, kun yhtiömies on äänetön. (Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272 1.2 §, 3.2 §.)

Palkan sijaan tai sen lisänä voi antaa luontoisetuja. Luontoisetu on tavara tai palvelu, jonka työnantaja kustantaa ja jonka palkansaaja saa käyttöönsä. Niitä ovat muun muassa puhelinetu, ravintoetu ja autoetu. (Verohallinto 2019a, viitattu 12.10.2019.)

Yksityisotot ovat täysin eri asia kuin palkanmaksu. Niitä ei voi verrata palkkaan verotuksellisesti eikä kirjanpidon kannalta. Yksityisotot ovat pääomatapahtumia eli vaikuttavat taseeseen. Yksityisotot vähentävät yhtiömiehen panoksen määrää eli niitä ei lasketa yhtiömiehen veronalaiseksi tuloksi. (Immonen ym. 2012, 52–53.) Yksityisotot eivät ole yhtymälle vähennyskelpoisia kuluja (Verohallinto 2016b, viitattu 27.1.2020). Yksinkertaistettuna yksityisotossa rahaa nostetaan yhtiön pankkitililtä omaan käyttöön (Yrityksen-perustaminen.net 2019, viitattu 18.9.2019).

Muita varojennostotapoja ovat kustannusten korvaukset, laina, korkotulot ja vuokratulot. Kuten aiemmin on kerrottu luvussa 2.1, yhtiömiehen ja yhtiön välillä voidaan tehdä oikeustoimia. Yhtiömies voi siis esimerkiksi vuokrata omaisuutta yhtiölle, josta luonnollisesti syntyy vuokratuloa yhtiömiehelle. Myös rahalainan antaminen ja saaminen on mahdollista. (Verohallinto 2020a, viitattu 5.2.2020.)

Henkilöyhtiölain (2:7.1, 2 §:n) mukaan yhtiömiehellä on oikeus saatavaan yhtiöltä sekä mahdolliseen saatavaan korkoon korkolain (3.2 §:n) mukaan, jos hän on maksanut yhtiölle kuuluvan menon. Lähtökohtaisesti toiminnasta johtuvat menot maksetaan suoraan yhtiön varoista, mutta yhtiön asioita hoitavalla yhtiömiehellä on myös oikeus suorittaa maksu henkilökohtaisista varoistaan. Menon

täytyy olla yhtiön toimintaan liittyvää ja kun tätä arvioidaan, on kiinnitettävä huomiota menon taloudelliseen luonteeseen, verrattava sitä yhtiön toiminnan tarkoitukseen ja tarkasteltava, onko meno yhtiön toimialaan kuuluva. (Immonen ym. 2012, 49–50.) Yrityksen puolesta maksetun menon on siis liityttävä yritystoimintaan. Jos yhtiömies maksaa esimerkiksi kuljetusalan yhtiön puolesta kuorma-auton akun, meno selvästi kuuluu yhtiön toimintaan ja yhtiömiehellä on oikeus saatavaan yhtiöltä. Jos yhtiömies taas maksaa oman sähkölaskunsa, meno ei kuulu yhtiölle, koska on selkeää, että meno on yhtiömiehen oma. Yhtiömiehellä ei siis ole oikeutta saatavaan yhtiöltä.

Matkakustannusten korvaukset ovat verovapaita. Korvaukset voi saada, vaikka yhtiömies ei nostaisi palkkaa. Matkustamiskustannukset, päiväraha, ateriakorvaus ja majoittumiskorvaus ovat verottomia. (TVL 71.1 §; Verohallinto 2019f, viitattu 28.1.2020.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiö on rekisteröimisellä syntyvä, osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 1:2.1 §). Yhtiöllä on oikeuksia ja velvollisuuksia, mutta se ei voi määrätä niistä itse, eli yhtiö ei voi siis itse päättää asioistaan. Yhtiön omaisuus kuuluu kuitenkin yhtiölle itselleen, eikä osakkeenomistajille. Osakkaan velkoja ei voi periä osakeyhtiöltä eikä osakeyhtiön velkoja osakkaalta. (Siikarla 2006, 19.) Osakkeenomistajat voivat määrätä yhtiön toiminnasta yhtiöjärjestyksessä, mutta siihen ei saa ottaa määräystä, joka on osakeyhtiölain, muun pakottavan säädännön tai hyvän tavan vastainen (OYL 1:9 §). Yhtiöjärjestykseen voi siis lisätä yhtiön toimintaan liittyviä määräyksiä, joita noudatetaan lain olettamasaännöksiensä sijaan.

Yksityisellä osakeyhtiöllä ei ole vähimmäisosakepääomaa 1.7.2019 lähtien (HE 238/2018 vp). Julkisella osakeyhtiöllä on 80 000 euron vähimmäisosakepääoma. Jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin, kuka vain voi luovuttaa ja hankkia osakkeita rajoituksetta. (OYL 1:3.1 § 1:4 §.) Tämä tarkoittaa sitä, että osakeomistus on mahdollista yrittää realisoida milloin tahansa. Monissa yhtiöjärjestyksissä osakkeen luovutusta ja hankkimista on kuitenkin rajoitettu. (Siikarla 2006, 20.) Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toista tarkoitusta toiminnalle (OYL 1:5 §). Yrittäjältä vaaditaan sitoutumista siihen, että yhtiön asiat on hoidettava tietyllä tavalla eikä yhtiön varoja voi käyttää kuin omia varojaan, vaikka olisi yhtiön ainut osakkeenomistaja (Leppiniemi 2009, 15).

Kuten aiemmin kerrotaan, henkilöyhtiössä toiminnan perusta on se, että yhtiömiehet toimivat yhdessä tavoitteenaan saavuttaa yhteinen taloudellinen tarkoitus (AKYL 1:1.1 §). Osakeyhtiön toiminnan perustana taas on sen oma varallisuus ja liiketoiminta (Villa 2018, 47). Osakeyhtiö on Suomessa suosituin yritysmuoto yhtiöiden lukumäärän perusteella. Vuoden 2020 alkuun mennessä niitä on rekisteröity kaupparekisteriin noin 266 000, kun taas yksityisiä elinkeinoharjoittajia, joita on osakeyhtiön jälkeen eniten, on kaupparekisterissä noin 218 000. Kommandiittiyhtiöitä on noin 26 000. (Patentti- ja rekisterihallitus 2020, viitattu 27.1.2020.)

Villan (2018, 47) mukaan osakeyhtiö on yritysmuotona suosittu etenkin osakkeenomistajien rajoitetun vastuun takia. Siikarla taas sanoo tiedon puutteen olevan syynä siihen, että osakeyhtiöitä on paljon. Hänen mukaansa osakeyhtiö on valittu usein yhtiömuodoksi, koska yhtiön osakkaat eivät ole vastuussa yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti. Tämän takia osakeyhtiön valinnut yrittäjä voi

luulla, että vaikka yritys olisikin kannattamaton, hänen ja hänen perheensä yksityisomaisuus on silti turvassa. (Siikarla 2006, 18.)

Osakkeenomistajat kyllä kantavat vastuun vain yhtiöön sijoittamansa pääoman osalta ja vaikka yhtiö olisi konkurssissa, osakkeenomistaja ei ole velvollinen sijoittamaan yhtiöön lisää pääomaa (Villa 2018, 56–57). Yleensä yhtiö kuitenkin tarvitsee rahoitusta toimiakseen ja rahoittava osapuoli, kuten pankki, vaatii velan tai lainan vakuudeksi lainan takausta. Yritysmuodosta riippumatta yrittäjä joutuu siis käytännössä vastaamaan yhtiönsä velvoitteista. (Siikarla 2006, 18.)

Osakeyhtiö ei siis takaa sitä, että yrittäjän omaisuus on turvassa. Muut osakkeenomistajat voivat kuitenkin sijoittaa varoja yhtiöön pienemmällä riskillä, koska heille ainoa riski on se, että he voivat menettää yhtiöön sijoittamansa pääoman. (Villa 2018, 223.) Tätä voi verrata kommandiittiyhtiön äänettömään yhtiömieheen, jonka riski yltää myös ainoastaan hänen sijoittamaansa pääomaan.

3.1 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiön voi perustaa yksin tai useamman perustajan kanssa, tai perustajana voi olla toinen yritys. Perustajana voi siis olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Osakeyhtiön perustaja voi olla myös alaikäinen. Alaikäinen ei kuitenkaan voi olla osallisena osakeyhtiön hallituksessa tai olla toimitusjohtajana. (Suomi.fi 2020, viitattu 5.1.2020.)

Osakeyhtiön perustamisessa on neljä vaihetta, jotka ovat perustamissopimuksen laadinta, osakkeiden merkintä, osakkeiden maksu ja yhtiön rekisteröinti kaupparekisteriin, jolloin yhtiö syntyy (Villa 2018, 234). Kuten jo edellä kerrotaan, yksityisellä osakeyhtiöllä ei ole vähimmäispääomaa.

Perustamissopimus on pakollinen, jotta yhtiön voi perustaa. Sopimuksen allekirjoittavat kaikki osakkeenomistajat ja tällä allekirjoituksella kukin osakkeenomistaja merkitsee sen määrän osakkeita, joka mainitaan sopimuksessa. Kun kaikki osakkeet on merkitty, merkintä on peruuttamaton, ellei toisin sovita. Sopimuksen allekirjoittamisesta alkavat sekä johdon jäsenten että tilintarkastajien toimikausi ja tehtävät. (OYL 2:1.1–3 §.)

Sopimuksessa on oltava

- 1) sopimuksen päivämäärä
- 2) kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
- 3) osakkeesta yhtiölle maksettava määrä eli merkintähinta
- 4) osakkeen maksuaika ja
- 5) yhtiön hallituksen jäsenet. (OYL 2:2.1 §.)

Perustamissopimukseen täytyy myös ottaa tai liittää yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksessä on oltava yhtiön

- 1) toiminimi
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta ja
- 3) toimiala. (OYL 2:2.2 §, 2:3.1 §.)

Tilikaudesta määrätään perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Tarvittaessa perustamissopimuksessa täytyy mainita yhtiön toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat. Lisäksi voidaan nimetä hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtaja. (OYL 2:2.2, 3 §.)

Kotipaikkakunta kertoo muun muassa yhtiökokouksen sijainnin, sillä se on yleensä pidettävä tällä kotipaikkakunnalla. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin ilmoittaa useampi Suomessa sijaitseva kunta, jossa yhtiökokous voidaan järjestää. Toimialan määrittely on myös tärkeää. Toimialana voidaan käyttää yleistoimialaa, jolloin se kattaa kaiken laillisen liiketoiminnan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kuljetusalan liike voi samalla harjoittaa myös ravintolatoimintaa. On kuitenkin järkevämpää ilmoittaa tarkempi toimiala, koska tällöin sopimukset liittyen kyseiseen toimialaan sitovat yhtiötä. Jos kuljetusalan yhtiö on ilmoittanut toimialakseen kuljetusalan ja yhtiön edustaja tilaa yhtiöön kymmeniä ravintolapöytiä, tilaussopimus ei sido yhtiötä vaan tilauksen tehnyttä yhtiön edustajaa, joka on ylittänyt toimivaltansa. Yhtiö voi siis kieltäytyä maksamasta tilattuja tavaroita. (Siikarla 2006, 32–33.)

Yhtiöjärjestyksen sisältö on Siikarlan mukaan yhtä merkityksellinen kuin yhtiön hyvin hoidettu kirjanpito. Yhtiöjärjestys on yksinkertaistettuna osakkaiden välinen sopimus siitä, miten yhtiön asioita hoidetaan ja miten siihen sijoitettuja varoja käytetään, eli se on yhtiön sisäinen säännöstö. Sen

määräykset sitovat osakkaita kuten mikä tahansa muu sopimus riippumatta siitä, onko osakas perustajajäsen vai liittynyt yhtiöön myöhemmin. Yhtiöjärjestyksen sisältöön kannattaa kiinnittää huomiota, sillä jos osakkaita on enemmän kuin yksi, se on suuressa roolissa oikeudellisissa asioissa osakkaiden välillä. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi osakkaan kuolema, osakkaiden riitatilanteet tai halu muuttaa yhtiöjärjestystä. (Siikarla 2006, 32–34.) Jos yhtiöjärjestystä halutaan muuttaa, siitä päätetään yhtiökokouksessa määräenemmistöllä. Päätös muutoksesta on ilmoitettava rekisteröitäväksi välittömästi ja päätöksen saa panna täytäntöön vasta, kun se on rekisteröity. (OYL 5:30.1–2 §.)

Osakeyhtiöllä on oltava vähintään yksi osake. Osakkeiden jakaminen useampaan on kuitenkin järkevää, etenkin jos on mahdollisuus siihen, että osakeyhtiöön aiotaan ottaa myöhemmin osakkaaksi uusia osakkeenomistajia. Tällöin osakkeen nimellisarvo ja näin myös matemaattinen ja verotusarvo ovat matalammat. (Siikarla 2006, 31.) Näin osakkeiden jakaminen, eli uusien osakkaiden yhtiöön ottaminen, sekä varojen jakaminen on helpompaa.

Osakkeesta saatava maksu eli merkintähinta merkitään lähtökohtaisesti osakepääomaan. Sen voi myös määrätä perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä merkittäväksi osittain sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Osakkeen voi maksaa rahan sijaan kokonaan tai osittain muulla omaisuudella eli apporttiamaisuudella. Perustamissopimuksessa on tällöin määrättävä merkintähinnan maksamisesta apporttiamaisuudella ja siinä on oltava siitä yksilöivä selvitys. (OYL 2:4 §, 2:6.2 §.) Apporttiamaisuudesta kerrotaan tarkemmin luvussa 2.2.

On tärkeää huomata, että yhtiön perustaminen raukeaa, jos sitä ei ilmoiteta rekisteröitäväksi kolmen kuukauden sisällä siitä, kun perustamissopimus on kirjoitettu. Vain kokonaan maksetut osakkeet voidaan ilmoittaa rekisteröitäviksi. Yhtiön rekisteröinti on mahdollista, kun rekisteriviranomaiselle on toimitettu yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että yhtiö on perustettu noudattaen osakeyhtiölain säännöksiä. Lisäksi tarvitaan yhtiön tilintarkastajien todistus siitä, että osakkeiden maksamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä. Jos tilintarkastajaa ei ole velvollisuutta valita, tästä on annettava muu selvitys. (OYL 2:8.1–4 §.)

Ennen rekisteröimistä yhtiö ei voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia tai olla asianosaisena tuomioistuimessa tai toisessa viranomaisessa. Jos yhtiön puolesta tehdään toimia ennen sen rekisteröintiä, siitä vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet. Kun yhtiö rekisteröimisellä syntyy, vastuu näistä toimituksista siirtyy yhtiölle. (OYL 2:9.1 §, 2:10.1, 2 §.)

Päättävällän jakautumista voi hallita osakkeiden merkitsemisellä. Päättävältä on mahdollista jättää vain yhdelle henkilölle, jos hänellä on osake-enemmistö, esimerkiksi 51 prosenttia osakeista, tai jos hänen osakkeensa tuottavat enemmän ääniä. Vaikka päättävältä jää vain yhdelle henkilölle, esimerkiksi osingot voidaan silti määrätä yhtiöjärjestyksessä jaettavaksi tasan. (Siikarla 2006, 25–26.)

3.2 Osakeyhtiön hallinto

Johdon tehtävä on edistää yhtiön etua toimimalla huolellisesti (OYL 1:8 §). Tässä huolellisuusvelvoitteessa on kaksi vaatimusta: huolellisesti toimiminen sekä yhtiön edun mukaisesti toimiminen. Tämä velvoite on tärkeä esimerkiksi silloin, kun arvioidaan vahingonkorvausvastuuta henkilölle, joka kuuluu johtoon. Kun toimeen liittyvä riski on suuri tai toimen toisena osapuolena on lähipiirin kuuluva henkilö, vaatimuksen merkitys korostuu. Riittävä huolellisuus tarkoittaa yleensä sitä, että ennen päätöstä tai toimea on hankittu tarpeellinen pohjatieto, ja että päätös tai toimi on toteutettu sen perusteella. Päätöksen on oltava johdonmukainen eivätkä johdon jäsenten omat, yhtiön edun vastaiset asiat saa vaikuttaa tähän. (Leppiniemi 2009, 39.)

Yleensä pienissä osakeyhtiöissä toimivalta jakaantuu niin, että yrittäjä itse on koko yhtiö. Vasta suuremmissa yhtiöissä tehtäväjako eri toimielinten kesken on selkeämpää. Eri toimielimiä osakeyhtiössä ovat yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. (Siikarla 2006, 136.) Yhtiökokous on toimielin, jossa osakkeenomistajat tekevät päätöksiä. Hallitus on osakeyhtiöllä pakollinen, mutta toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston valinta on vapaaehtoista. (OYL 5:1.1 §, 6:1.1 §.)

Toimielimistä ensimmäisenä käsitellään hallitusta. Hallituksen toiminnasta määrätään osakeyhtiölaissa. Hallituksella on yleistä toimivalta, eli se huolehtii yhtiön hallinnosta ja siitä, että sen toiminta sekä yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus kokoontuu tarvittaessa, tai kun hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja vaatii kokoontumista. Kokouksesta laaditaan kokouksen puheenjohtajan allekirjoittama pöytäkirja. Jos jäseniä on useampi, myös vähintään yhden heistä pitää allekirjoittaa pöytäkirja. (OYL 6:2.1 §, 6:5.1 §, 6:6 §.)

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä, mutta yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä suurempi määrä. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, mutta yhtiöjärjestyksessä voidaan edellyttää määräenemmistöä. Hallituksessa on oltava 1-5 yhtiökokouksen määräämää jäsentä, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Jos jäseniä on alle kolme, on valittava ainakin yksi varajäsen. Hallitukselle on valittava puheenjohtaja, jos jäseniä on enemmän kuin yksi. (OYL 6:3.1, 2 §, 6:8.1, 2 §, 6:9 §.) Useat näistä osakeyhtiölain säännöksistä ovat siis muunnettavissa yhtiöjärjestyksen määräyksillä.

Seuraavaksi käsitellään toimitusjohtajaa, jonka valitseminen ei ole pakollista. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa noudattaen hallituksen antamia ohjeita ja määräyksiä, eli hänellä on yleistoimivalta. Hän myös vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla. Vaikka toimitusjohtaja ei olisi hallituksen jäsen, hän saa olla mukana hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa. Toimitusjohtajan valinta on hallituksen tehtävä. (OYL 6:17.1 §, 6:18 §, 6:20.1 §.)

Toinen vapaaehtoinen toimielin on hallintoneuvosto. Hallintoneuvosto valvoo yhtiön hallintoa, joka on siis hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla. Hallintoneuvostosta määrätään yhtiöjärjestyksessä. Jos yhtiöjärjestyksessä on niin määrätty, hallintoneuvosto voi valita hallituksen, mutta muuten sille voidaan yhtiöjärjestyksessä määrätä vain hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvia ja sellaisia tehtäviä, joita ei ole säädetty muille toimielimille. Hallintoneuvosto ei voi edustaa yhtiötä. (OYL 6:21.1–2 §.)

Toimielimistä viimeisenä käsitellään yhtiökokousta. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa koskien asioita, jotka ovat osakeyhtiölain mukaan yhtiökokoukselle kuuluvia. Yhtiökokous voi päättää myös toimitusjohtajan ja hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvasta asiasta, jos yhtiöjärjestyksessä määrätään niin. Päätökset tehdään annettujen äänten enemmistöllä, ellei yhtiöjärjestyksessä tai osakeyhtiölaissa tietyissä tilanteissa määrätä toisin. Myös yhtiökokousta pitämättä osakkeenomistajat voivat päättää yksimielisinä yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta. Tällöin päätös täytyy kirjata, päivätä, numeroida ja allekirjoittaa. (OYL 1:6 §, 5:1.2 §, 5:2.1 §.)

Yhtiökokouksen ja hallituksen ero on siinä, mistä asioista ne päättävät. Yhtiökokous päättää asioista silloin, kun siitä on mainittu osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä. Muutoin yhtiön johto ja sen edustaminen kuuluu hallitukselle, sekä mahdolliselle toimitusjohtajalle. (Siikarla 2006, 136.)

Yhtiökokous on joko varsinainen tai ylimääräinen. Varsinainen on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Siinä on päätettävä tilinpäätöksen vahvistamisesta, taseen osoittaman voiton käytöstä, vastuuvapaudesta, jäsenten palkitsemisesta, tilintarkastajan valinnasta ja palkitsemisesta sekä asioista, jotka on määrätty käsiteltävän yhtiöjärjestyksen mukaan. (OYL 5:3.1 §.)

Ylimääräinen yhtiökokous pidetään, jos niin määrätään yhtiöjärjestyksessä, hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai jos osakkeenomistaja tai tilintarkastaja vaatii sitä. Jos hallintoneuvostolla on yhtiöjärjestyksen mukaan päätäntäoikeus ylimääräisestä yhtiökokouksesta, se voi myös vaatia yhtiökokouksen pitämistä, jos se katsoo sen tarpeelliseksi. Jotta osakkeenomistaja voi vaatia kokouksen pitämistä, hänen täytyy omistaa kymmenesosa yhtiön osakkeista, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty eri määrästä. (OYL 5:3.2 §, 5:4 §.)

Jos osakkeenomistaja haluaa asian yhtiökokouksen käsiteltäväksi, hänen pitää vaatia sitä kirjallisesti hallitukselta niin ajoissa, että asia on mahdollista sisällyttää kokouskutsuun. Jokaisella osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja hän saa äänestää koko osakkeidensa äänimäärällä, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiökokouksessa voidaan päättää vain kokouskutsussa mainitussa tai yhtiöjärjestyksen mukaan käsiteltävässä asiassa. Poikkeukset tähän on kerrottu osakeyhtiölain viidennen luvun pykälässä 11. Yhtiökokous voi päättää myös uuden kokouksen kutumisesta koolle tai asian siirrosta jatkokokoukseen. (OYL 5:5.1 §, 5:6.1 §, 5:11.1, 2 §, 5:12.1 §.)

Kaikki osakkeet tuottavat samanlaiset oikeudet, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja tai hallintoneuvosto ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä toimenpiteisiin, jotka voivat tuottaa epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella. (OYL 1:7 §.) Tämän osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden on katsottu olevan yksi keskeistä osakeyhtiöoikeuden periaatteista. Sen tarkoituksena on suojata vähemmistöosakkeenomistajia. Osakkeenomistajilla on oikeus luottaa siihen, että hänen omistamansa osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muutkin. Tosin eri sarjan osakkeet tuottavat eri määrän ääniä, esimerkiksi yrityksessä voi olla kahta eri osaketta, joista A-sarjan osake tuottaa 10 ääntä ja B-sarjan osake tuottaa yhden. (Siikarla 2006, 21–22.)

Osakeyhtiö tarvitsee edustajaa, koska se ei voi määrätä itse oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Edustaja käyttää edustetun oikeusvaltaa ja toimii sen puolesta, eli on edustuskelpoinen. Hän voi

tehdä esimerkiksi kauppasopimuksia yhtiön puolesta niin, että yhtiö sitoutuu siihen. Edustaja ei kuitenkaan voi ylittää toimivaltaansa, jota rajoittaa yhtiön tarkoitus, sen toimiala sekä osakeyhtiötä koskevat pakolliset säännökset. (Siikarla 2006, 163–164.)

Osakeyhtiötä edustaa pääasiassa hallitus. Lisäksi toimitusjohtaja voi edustaa asiassa, joka kuuluu hänen edellä mainittuihin tehtäviinsä. Jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on edustamisoikeus, tai hallitus voi antaa oikeuden heille tai muulle nimetylle henkilölle. (OYL 6:25 §, 6:26 §.)

3.3 Varojen nostaminen osakeyhtiöstä

Yksityisottojen nosto osakeyhtiössä ei ole mahdollista, toisin kuin henkilöyhtiöissä. Osakeyhtiön varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille usealla muulla tavalla. Mahdolliset varojenjakoavat on listattu osakeyhtiölaissa.

Varojenjakotapoja on

- 1) voitonjako eli osingonjako, sekä varojen jakaminen vapaan pääoman rahastosta
- 2) osakepääoman alentaminen
- 3) omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen
- 4) osakeyhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen. (OYL 13:1.1 §.)

Kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella vapaata omaa pääomaa voi jakaa myös muulla tavalla, jos yhtiöjärjestyksessä ei ole sovittu toisin (OYL 13:6.4 §). Tämä tarkoittaa, että laissa ei ole rajoitettu vapaan oman pääomaan jakamista. Tässä työssä käytetään osakeyhtiölaissa listatuista varojenjakoavoista ainoastaan osinkoa, eli muut tavat jäävät työn ulkopuolelle.

Osakas voi saada palkkaa ja luontoisetuja. Muita mahdollisia varojennostotapoja ovat kulukorvaukset, laina, vuokratulot ja korkotulot. (TVL 53 a §; Tulorekisteri 2019, viitattu 24.1.2020; Ranta-aho & Jämsä 2020, viitattu 24.1.2020.)

Osinkoa saa jakaa sen vapaan oman pääoman määrän, joka jää jäljelle, kun siitä on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat ja määrä, joka on merkitty taseeseen kehityksenä. Varoja ei kuitenkaan saa jakaa, jos yhtiö on maksukyvytön tai jos jako aiheuttaa maksukyvyttömyyden. (OYL 13:2 §, 13:5 §.) Osingonjakamisesta ei tule veroseuraamuksia yhtiölle, mutta osakas maksaa siitä veroja (TVL 33 b.1–2 §; Verohallinto 2020b, viitattu 31.1.2020). Vaikka tilikausi olisi tappiollinen, osinkoa voi silti jakaa, kunhan vapaan oman pääoman määrä on riittävä kattamaan tappion (Koponen 2016, 12). Osingonjakoa miettiessä täytyy siis huomioida vapaan oman pääoman määrä, yhtiön maksukyky ja mahdolliset myöhemmät tapahtumat, jotka vaikuttavat jaettavaan määrään, kuten myöhemmin erääntyvät suuret laskut.

Leppiniemen (2009, 75–76) esimerkissä (esimerkki 1) yrityksellä on tilikauden lopussa voitonjakokelpoisia varoja 298 000 euroa, joista tilikauden voitto on 48 000 euroa. Yritys päättää jakaa osinkoa 1,50 euroa jokaista 20 000 osaketta kohden, jolloin osinkoa jaetaan 30 000 euroa. Tällöin vapaaseen omaan pääomaan jätetään 268 000 euroa.

ESIMERKKI 1. Voitonjako osakeyhtiössä.

Jakokelpoiset varat	298 000 €
Jaettava osinko 20 000 * 1,50 € =	30 000 €
Vapaaseen omaan pääomaan jää	268 000 €

Yhtiökokous päättää osingonjaosta. Osakeyhtiön hallituksen on tehtävä yhtiökokoukselle osingonjaosta esitys. Jos osakeyhtiöllä on tilintarkastaja, hänen on täytynyt tarkistaa tilinpäätös ennen osingonjakopäätöstä. (OYL 13:3 §, 13:6.1 §.) Tilintarkastajaa ei ole kuitenkaan pakko valita pienissä yhtiöissä, eli silloin kun enintään yksi näistä kriteereistä täyttyy: taseen loppusumma on yli 100 000 euroa, liikevaihto on yli 200 000 euroa ja yhtiön palveluksessa on yli kolme henkilöä (Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141 2:2.2 §).

Osingonjakoon liittyy käsite peitelty osinko. Peitelty osinko tarkoittaa rahanarvoista etuutta, jonka osakas tai hänen omaisensa saa osakkuusasemansa takia tavallisesta olennaisesti poikkeavalla hinnoittelulla tai vastikkeetta. (Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558 29.1 §.) Osakas siis saa jonkun etuuden huomattavasti normaalista eroavalla hinnalla tai kokonaan ilmaiseksi.

Vaikka tällaisessa tilanteessa hinnoitteluvirhe olisi tahaton, se katsotaan silti peiteltyksi osingoksi. Peiteltyä osinkoa on esimerkiksi osakkaan saama ylihinta yhtiölle myymästään hyödykkeestä tai hänen maksamansa alivuokra yhtiön huoneistosta. Peiteltyä osinkoa on myös työntekijän saama luontoisetu, jos se on käsitelty kirjanpidossa ja ennakonpidätyksessä muuten kuin palkkana. (HE 26/1998.) Peitelty osinko on kyseessä myös silloin, kun jaetaan varoja, jotta vältetään osingosta maksettava vero. Tähän ei kuulu varojen jako vapaasta pääomasta. (VML 29.2 §.)

Osingon jälkeen käsitellään osakkaan palkkaa. Kuten luvussa 2.4 kerrotaan, palkan voi maksaa joko YEL- tai TyEL-vakuutuksen piiriin kuuluvana ja TyEL-vakuutuksen alaisen työntekijän palkasta täytyy maksaa enemmän sivukuluja kuin YEL-vakuutuksen alaisesta palkasta (Tulorekisteri 2019b, viitattu 27.1.2020; Tulorekisteri 2020, viitattu 27.1.2020). Osakeyhtiössä osakkaan palkka maksetaan YEL-vakuutuksen piiriin kuuluvana, kun hän on johtavassa asemassa ja omistaa osakkeita joko yksin yli 30 prosenttia, tai yhdessä perheensä kanssa yli 50 prosenttia (YEL 3.3 §). Palkka on verotettavaa ansiotuloa osakkaalle (TVL 61.2 §) ja vähennyskelpoista menoa yhtiölle (EVL 7.1 §). Lisäksi palkan sijaan tai sen lisäksi voi antaa luontoisetuja (Verohallinto 2019a, viitattu 12.10.2019).

Kulukorvaukset, laina, korkotulot ja vuokratulot ovat muita varojennostotapoja. Kulukorvaukset ovat työn suorittamisesta aiheutuneiden kustannusten korvauksia. Jos osakkaalle on aiheutunut kustannuksia työn suorittamisesta, osakeyhtiö korvaa kustannukset osakkaalle. Korvattavia kustannuksia voi tulla esimerkiksi työvälineiden ostamisesta. Kuten kommandiittiyhtiössä, myös osakeyhtiössä matkakustannusten korvaukset ovat verovapaita. (Tulorekisteri 2019, viitattu 24.1.2020) Osakaslaina on osakkaan osakeyhtiöltä saama laina (TVL 53 a §). Osakas voi myös itse lainata rahaa yritykselleen, jolloin hän voi saada siitä korkotuloa. Osakas voi myös vuokrata yhtiölle omaisuuttaan ja saada vuokratuloa. (Ranta-aho & Jämsä 2020, viitattu 24.1.2020). On tärkeää, että hinnoitteluna käytetään käypää markkinahintaa, jotta peitellyn osingon vaaraa ei tule (Verohallinto 2020c, viitattu 24.1.2020).

Alla olevaan taulukkoon (taulukko 1) on listattu osakeyhtiön ja kommandiittiyhtiön erot ja samankaltaisuudet varojenjaossa. Keskeisimmät erot näiden yhtiömuotojen välillä ovat yksityisnostot kommandiittiyhtiössä ja osingonjako osakeyhtiössä. Samankaltaisia varojennostotapoja näissä molemmissa yhtiömuodoissa ovat esimerkiksi palkka ja kulukorvaus.

TAULUKKO 1. Varojenjakojen ja varojennostotavat kommandiittiyhtiössä ja osakeyhtiössä.

Varojenjakojen ja varojennostotavat	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Yksityisnostot	X	
Voitonjako	X	(Osinko)
Osinko		X
Osakepääoman alentaminen		X
Omien osakkeiden hankinta ja lunastus		X
Palkka	X	X
Luontoisedut	X	X
Kulukorvaus	X	X
Vuokra- ja korkotulot	X	X
Laina	X	X

4 VEROTUS

Verotus perustuu tulolähteisiin. Tulolähteitä on kolme: elinkeinotoiminnan tulolähde, maatalouden tulolähde ja henkilökohtainen eli muun toiminnan tulolähde. Elinkeinotoiminnan tuloa verotusta säätelee Elinkeinoverolaki, maatalouden tulolähdettä Maatilatalouden tuloverolaki ja henkilökohtaisen tulolähteen verotusta Tuloverolaki. (Ossa & Villa 2017, 152.)

Tulolähteen tulos saadaan vähentämällä tulolähteen yhteenlasketut vähennyskelpoiset kulut sen veronalaisista tuotoista. Tulolähde voi olla voitollinen tai tappiollinen. Kun tuotot ovat kuluja suuremmat, tulolähteestä syntyy tulosta. Kun tuotot ovat kuluja pienemmät, tulolähteestä syntyy tappiota. (Verohallinto 2020b, viitattu 31.1.2020.) Kommandiittiyhtiöllä voi olla tuloa kaikista kolmesta tulolähteestä (TVL 16.2 §). Yhteisöillä ei ole henkilökohtaista tulolähdettä vuodesta 2020 alkaen. Osakeyhtiöllä voi siis olla tuloa vain elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulolähteestä. (Verohallinto 2019i, viitattu 21.1.2020.) Kohdeyrityksellä on vain elinkeinotoiminnan tuloja.

Luonnollisen henkilön verotettava tulo lasketaan erikseen tulolajeittain (TVL 30.1 §). Pääomatuloverosta veroa suoritetaan valtiolle. Pääomatuloja verotetaan tuloveroprosentin mukaan. Tuloveroprosentti on 30 prosenttia 30 000 euroon asti ja sen ylittävältä osuudelta veroa maksetaan 34 prosenttia. (TVL 1.2 §, 124. 2 §.)

Ansiotulosta veroa suoritetaan valtion lisäksi kunnalle ja seurakunnalle (TVL 1.1 §). Seurakuntaan kuuluva veronmaksaja maksaa siis kirkollisveroa. Kirkollisveroprosentti vaihtelee seurakunnittain, koska se lasketaan seurakunnan tuloveroprosentin mukaan. (Verohallinto 2013, viitattu 1.10.2019.) Vero valtiolle maksetaan progressiivisen tuloveroasteikon (kuviot 1) perusteella. Vero kunnalle ja seurakunnalle maksetaan vahvistetun tuloveroprosentin perusteella. Jokainen kunta ja seurakunta päättää prosentin itse. (TVL 124.1 §, 130.1 §; VML 91 a. 1 §.) Toimeksiantaja ei kuulu kirkkoon, joten hän ei maksa kirkollisveroa (Kukkonen, sähköpostiviestit 2019–2020). Keminmaan tuloveroprosentti vuonna 2020 on 21,25 prosenttia (Heikura & Keskinen 2019, viitattu 27.1.2020).

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
18 100–27 200	8,00	6,00
27 200–44 800	554,00	17,25
44 800–78 500	3 590,00	21,25
78 500–	10 751,25	31,25

KUVIO 1. Valtion tuloveroasteikko 2020. (Verohallinto 2019g, viitattu 27.1.2020)

Maksettavan veron määrää pienentävät erilaiset verotuksessa tehtävät vähennykset. Osa vähennyksistä, kuten kotitalousvähennys ja työasuntovähennys, on ilmoitettava itse. Tässä opinnäytetyössä ei huomioida näitä itseilmoitettavia vähennyksiä. Tämän työn toimeksiantajalle automaattisesti tehtävät vähennykset ovat tulonhankkimis-, ansiotulo-, perus- ja työtulovähennys. Lisäksi jotkut veroa pienentävät vähennykset on merkitty veroilmoitukseen valmiiksi. Niitä ovat muun muassa jäsen- ja työttömyyskassamaksut, lainan korot sekä pakolliset eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut. (Verohallinto 2020e, viitattu 27.1.2020.) Vähennettävät vakuutusmaksut vähennetään puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa. Toimeksiantajalla niitä ovat yrittäjän eläkemaksun ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu. Yrittäjän eläkemaksun saa vähentää vain, jos sitä ei ole vähennetty toisesta tulolähteestä. (TVL 96.1–2 §.) Jos yritys on maksanut yrittäjän eläkemaksun, sitä ei voi vähentää yrittäjän verotuksessa.

Tulonhankkimisvähennys tehdään palkkatulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa. Vuoden 2020 vähennys on 750 euroa ja se vähennetään automaattisesti. Vähennys voi olla kuitenkin enimmillään palkkatulon määrä. (TVL 95.1 §; Verohallinto 2020e, viitattu 27.1.2020.)

Ansiotulovähennys tehdään ansiotulojen perusteella kunnallisverotuksessa. Se vähennetään puhtaasta ansiotulosta. Vähennys tehdään ansiotuloista, jotka ylittävät 2 500 euroa. 7 230 euroon asti vähennys 51 prosenttia ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennys on kuitenkin enimmillään 3570 euroa. Jos puhtaan ansiotulon määrä ylittää yli 14 000 euroa, vähennyksen määrä pienenee.

Vähennyksen pienennys on 4,5 prosenttia 14 000 euroa ylittävän puhtaan ansiotulon osalta. (TVL 105a.1, 2 §.) Jos ansiotulojen määrä on yli 93 333 euroa, ansiotulovähennystä ei tehdä ollenkaan (Verohallinto 2020e, viitattu 27.1.2020).

Perusvähennys tehdään kaikkien muiden kunnallisverosta tehtävien vähennysten jälkeen. Vähennyksen enimmäismäärä on 3 540 euroa. Jos puhtaan ansiotulon määrä on alle 3 540 euroa, vähennys on ansiotulojen määrä. Jos puhtaat ansiotulot ylittävät 3 540 euroa, vähennyksen määrä pienenee. Vähennyksen pienennys on 18 prosenttia 3 540 euroa ylittävältä osalta. (TVL 106 §.) Jos ansiotulojen määrä on yli 23 200 euroa, perusvähennystä ei tehdä ollenkaan (Verohallinto 2020e, viitattu 27.1.2020).

Työtulovähennys vähennetään suoraan valtiolle maksettavasta tuloverosta. Jos vähennys ylittää tuloveron määrän, se tehdään valtionveron lisäksi myös kunnallis- ja kirkollisverosta sekä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta. Kuten ansiotulovähennys, työtulovähennys tehdään veronalaisten palkkatulojen ja muiden ansiotulojen perusteella. Vuoden 2020 vähennys on 12,5 prosenttia näiden tulojen 2500 euron ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 770 euroa. Jos puhtaan ansiotulon määrä ylittää yli 33 000 euroa, vähennyksen määrä pienenee. Vähennyksen pienennys on 1,84 prosenttia 33 000 euroa ylittävän puhtaan ansiotulon osalta. (TVL 125.1, 2 §.)

TAULUKKO 2. Verotettavan pääomatulon laskeminen (TVL 30.2 §).

<i>Pääomatulot</i>
- Luonnolliset vähennykset
= <i>Puhdas pääomatulo</i>
- Pääomatulosta verotuksessa tehtävät vähennykset
= Verotettava pääomatulo

Yllä on taulukko verotettavan pääomatulon laskemisesta (taulukko 2). Alla on taulukko verotettavan ansiotulon laskemisesta valtion- ja kunnallisverotuksessa (taulukko 3). Luonnollisia vähennyksiä ei ole lueteltu laissa tarkasti, mutta ne ovat tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneita menoja (TVL 29.1 §). Verohallinnon automaattisesti tekemä tulonhankkimisvähennys kuuluu näihin luonnollisiin vähennyksiin (Verohallinto 2019h, viitattu 27.1.2020).

TAULUKKO 3. Verotettavan ansiotulon laskeminen (TVL 30.3–4 §).

<i>Ansiotulot</i>	<i>Ansiotulot</i>
- Luonnolliset vähennykset = <i>Puhdas ansiotulo</i>	- Luonnolliset vähennykset = <i>Puhdas ansiotulo</i>
- Ansiotulosta valtionverotuksessa tehtävät vähennykset	- Ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset
= Valtionverotuksen verotettava ansiotulo	= Kunnallisverotuksen verotettava ansiotulo

4.1 Kommandiittiyhtiön ja yhtiömiehen verotus

Kommandiittiyhtiö on tuloverolain mukaan yhtymä (TVL 4.1 §). Kommandiittiyhtiö ei ole erillinen verovelvollinen, vaan verojen maksu jakautuu yhtiömiesten kesken (TVL 16.1 §). Kommandiittiyhtiö on elinkeinoyhtymä. Kommandiittiyhtiöt ovat aina elinkeinoyhtymiä, vaikka ne eivät todellisuudessa harjoittaisi elinkeinotoimintaa. Elinkeinoimintaa harjoittamaton kommandiittiyhtiö voi olla esimerkiksi yhtiö, joka on perustettu kiinteistön omistamista varten. (Immonen ym. 2012, 70; TVL 4.1 §)

Yhtiölle vahvistetaan elinkeinotoiminnan tulos. Jos yhtiöllä on elinkeinotulon lisäksi henkilökohtaisia tuloja tai maatalouden tuloja, vahvistetaan niille tulolähteille erikseen oma tuloksensa. Tulolähteen tappioita ei verotuksessa jaeta yhtiömiehille, vaan ne on mahdollista vähentää seuraavien verovuosien aikana. Jos kyseisellä tulolähteellä siis on edelliseltä vuodelta vahvistettuja tappioita, ne vähennetään tuloksesta. Tämän jälkeen jäljelle jäävä määrä jaetaan yhtiömiehille ja verotetaan heidän tulonaan. (TVL 16.1, 2 §.) Jos yhtiömiehenä toimii osakeyhtiö tai osuuskunta, yhtiömiehelle kohdistettu tulo-osuus verotetaan osana sen tuloa (Kukkonen & Walden 2014, 28).

Kommandiittiyhtiössä verotettavaa tuloa voidaan siirtää verotettavaksi myöhempinä vuosina toimintavarausten avulla. Toimintavaraus on vapaaehtoinen varaus, joka voidaan suorittaa, kun yhtiö on maksanut ennakonpidätyksen alaisia palkkoja verovuonna. Toimintavaraus täytyy tehdä kirjanpitoon, jotta sen voi vähentää verotuksessa. Toimintavarausten enimmäismäärä on 30 prosenttia

ennakonpidätyksen alaisista palkoista 12 kuukauden ajalta ennen tilikauden päättymistä. Yhtiömuodon muutoksessa kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi toimintavaraus on purettava. Purettava toimintavaraus on sen verovuoden veronalaista tuloa, jona yhtiömuodonmuutos tehdään. (EVL 46a.1,3 §; Verohallinto 2019e, viitattu 24.10. 2019.) Alla on (esimerkki 2) laskettu toimintavarauksen enimmäismäärä, kun palkkoja on maksettu 50 000 euroa tilikauden aikana 1.1 - 31.12.

ESIMERKKI 2. Toimintavarauksen enimmäismäärämäärä

Palkkoja maksettu	50 000 €
Toimintavarauksen enimmäismäärä $50\,000 * 30\% = 15\,000\text{ €}$	

Seuraavaksi kerrotaan yhtiömiesten verotuksesta ja sitä havainnollistetaan toisiinsa liittyvillä esimerkeillä (esimerkit 3–7). Ensin on esimerkki jaettavan yritystulon laskemisesta (esimerkki 3). Kommandiittiyhtiölle vahvistetaan ensin elinkeinotoiminnan tulos, joka on 50 000 euroa. Tuloksesta vähennetään edellisten vuosien tappiot, 10 000 euroa. Kun tuloksesta on vähennetty tappiot, jaettava yritystulo 40 000 euroa jaetaan verotettavaksi yhtiön osakkaiden tulona.

ESIMERKKI 3. Jaettavan yritystulon laskeminen.

Elinkeinoiminnan tulos	50 000
-aikaisempien vuosien tappio	10 000
=jaettava tulos	40 000

Yritystulo verotetaan yhtiömiesten tulona osuuksien mukaan, jotka yhtiömiehillä on yhtiön tuloon. (TVL 16.1 §). Kuten aiemmin kerrotaan, tätä yhtiömiehen osuutta kutsutaan tulo-osuudeksi. Yhtiösopimus tai yhtiömiesten ilmoittamat jakoperusteet toimivat pohjana yhtiön tulojen jaossa. Yhtiömiehen osuus tuloon voidaan sopia toisenlaiseksi kuin mikä yhtiömiehen osuus on yhtiön varoihin. (Immonen ym. 2012, 74.) Usein verotettava tulo kuitenkin jaetaan verotettavaksi sen mukaan, kuinka paljon voittoa yhtiömiehet voivat nostaa tai ovat nostaneet (Kukkonen & Walden 2014, 28).

Ennen vastuunalaista yhtiömiestä tuloksesta erotetaan äänettömän yhtiömiehen tulo-osuus. Äänettömän yhtiömiehen tulo-osuus määritellään usein yhtiösopimuksessa tietyksi prosenttiosuudeksi pääomapanoksesta eli koron luonteiseksi osuudeksi. Äänettömän yhtiömiehen osuus voidaan sopia myös toisin. (Kukkonen & Walden 2014, 28.)

Yhtiömiestohtaisesta tulo-osuudesta tehdään mahdolliset vähennykset ennen pääomatulo-osuuden laskemista. Vähennykset ovat verovapaa osuus elinkeinotoiminnan tai maatalouden tulolähteestä saaduista osingoista ja vastuunalaisen yhtiömiehen yhtymäosuuden hankintaan käytetyn lainan korko. Jos yhtiömiehenä on luonnollinen henkilö tai kuolinpesä, tehdään lisäksi viiden prosentin yrittäjävähennys yhtiömiehen tulona verotettavasta tulosta. (TVL 30 a §, 40.3 §, 58.7 §.)

Alla on esimerkki (esimerkki 4) yhtiömiestohtaisten tulo-osuuksien laskemisesta. Yhtiössä on yksi vastuunalainen ja yksi ääneton yhtiömies. Ääneton yhtiömies on sijoittanut yhtiöön 20 000 euroa ja hänelle on sovittu 15 prosentin voitto-osuus, joten hänen osuutensa verotettavasta tulosta on 3000 euroa (20 000 € * 15 %). Loput verotettavasta tulosta eli 37 000 euroa on vastuunalaisen yhtiömiehen (40 000 € - 3000 €).

ESIMERKKI 4. Yhtiömiestohtaisten tulo-osuuksien laskeminen.

	Ääneton	Vastuunalainen	Yhteensä
Osuus verotettavasta tulosta	3000	37000	40000
-yrittäjävähennys 5 %	-150	-1850	-2000
Verotettava tulo-osuus	2850	35150	38000

Tulo-osuus jakautuu yhtiömiestohtaisesti verotettavaksi pääomatulona, ansiotulona tai molempina yhtiömiestohtaisen nettovarallisuuden mukaan (Verohallinto 2016b, viitattu 11.9.2019). Yhtymän nettovarallisuus lasketaan vähentämällä elinkeinotoimintaan kuuluvista varoista velat (TVL 41.1 §). On tärkeää, että nettovarallisuutta laskettaessa huomioidaan vain sellaiset varat ja velat, jotka kuuluvat elinkeinotoimintaan. Elinkeinotoimintaan eivät kuulu muun muassa yhtiömiehen yksityistalouden tai muiden tulolähteiden varat ja velat. (Verohallinto 2011, viitattu 1.10.2019.) Elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen lisätään vielä 30 prosenttia kyseisen tilikauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista, kun lasketaan pääomatulo-osuutta (TVL 41.6 §). Näin saadaan siis pääomatulon laskentaperuste.

Alla on esimerkki (esimerkki 5) nettovarallisuuden ja pääomatulon laskentaperusteen laskemisesta. Yhtiöllä on varoja 50 000 euroa, velkoja 20 000 euroa ja se on maksanut palkkoja 10 000 euroa 12 kuukauden aikana.

ESIMERKKI 5. Nettovarallisuuden ja pääomatulon laskentaperusteen laskeminen

Yhtiön	Varat	50 000
	-Velat	20 000
	Nettovarallisuus	30 000
	+ 30 % palkoista	3 000
	Pääomatulon laskentaperuste	33 000

Yhtiömieskohtainen nettovarallisuus määräytyy yhtiösopimuksen mukaan. Äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön varoihin on hänen sijoittamansa yhtiöpanos. Nettovarallisuudesta tehdään tarvittaessa yhtiömieskohtaisia oikaisuja. (Verohallinto 2011, viitattu 11.9.2019). Jos vastuunalaisen tai äänettömän yhtiömiehen käytössä on yhtiön asunto, sen arvo vähennetään yhtiömieskohtaisesta nettovarallisuudesta. Lisäksi vähennetään vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuuden hankintaan käytetty korollinen velka. (TVL 41.4–5 §) Vähennettävä määrä on se velan osuus, joka on maksamatta. (Verohallinto 2011, viitattu 27.1.2020).

Alla on esimerkki (esimerkki 6) yhtiömieskohtaisen nettovarallisuuden laskemisesta. Yhtiön pääomatulon laskentaperuste on edellisessä esimerkissä laskettu 33 000 euroa. Äänetön yhtiömies on sijoittanut yhtiöön 20 000 euron yhtiöpanoksen, joten se on hänen osuutensa nettovarallisuudesta. Vastuunalaisen yhtiömiehen osuus on 13 000 euroa (33 000 € - 20 000 €).

ESIMERKKI 6. Yhtiömieskohtaisen nettovarallisuuden laskeminen.

Pääomatulon laskentaperuste	33 000
Äänettömän osuus pääomatulon laskentaperusteesta	20 000
Loput vastuunalaisen osuus	13 000

Tulo-osuudesta ensimmäisenä erotetaan pääomatulona verotettava määrä eli pääomatulo-osuus (Verohallinto 2016b, viitattu 11.9.2019). Yhtiömiehen pääomatulon määrä on 20 prosenttia verovuotta edeltäneen verovuoden yhtiömieskohtaisesta nettovarallisuudesta. Loput tulo-osuudesta verotetaan ansiotulona. (TVL 40.1 §, 62 §.) Jos nettovarallisuus on negatiivinen, eikä myöskään pääomatulona verotettavia luovutusvoittoja ole, katsotaan koko tulo-osuus ansiotuloksi (Immonen ym. 2012, 78).

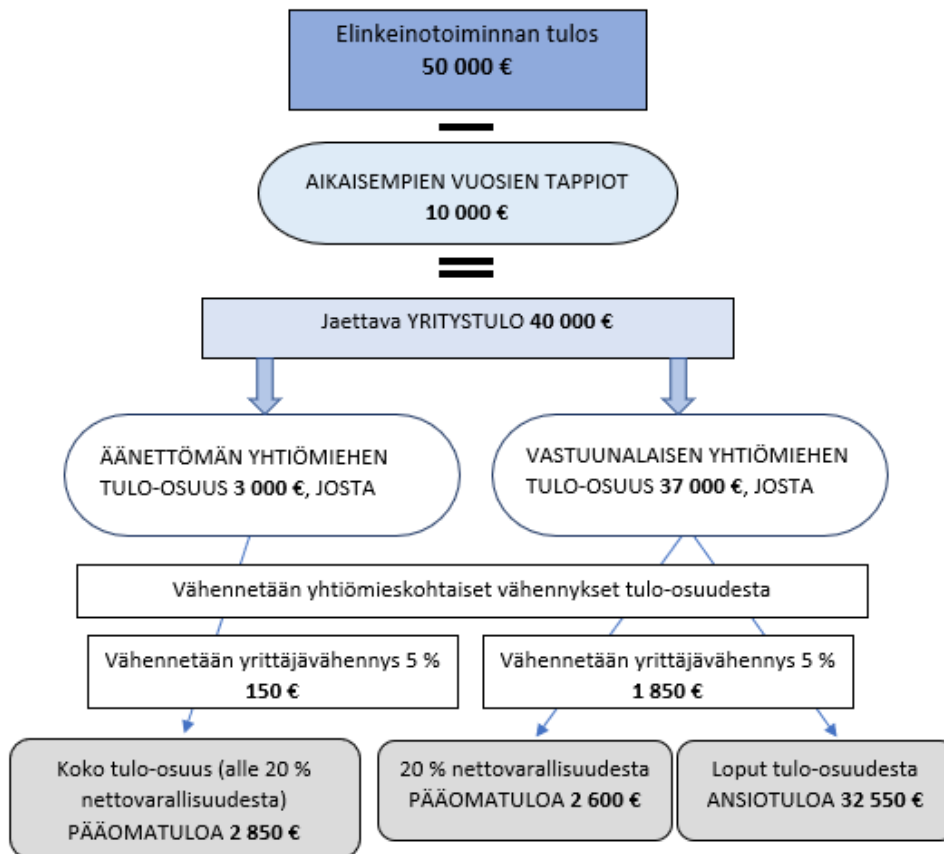
Alla on esimerkki (esimerkki 7) tulo-osuuksien jakautumisesta pääoma- ja ansiotuloon. Äänettömän yhtiömiehen 20 000 euron panokselle on luvattu 15 prosentin voitto-osuus. Hänen verotettava tuloosuutensa on aiemmin laskettu 2850 euroa. Koska voitto-osuus on alle 20 prosenttia hänen yhtiömieskohtaisesta nettovarallisuudestaan, äänettömän yhtiömiehen osuus verotettavasta tulosta verotetaan kokonaan pääomatulona. Vastuunalaisen yhtiömiehen tulo-osuuden pääomatulo-osuus on 20 prosenttia hänen 13 000 euron yhtiömieskohtaisesta nettovarallisuudestaan eli 2600 euroa. Loput eli 32 550 euroa on ansiotuloa.

ESIMERKKI 7. Tulo-osuuksien jakautuminen pääoma- ja ansiotuloon.

Äänettömän tulo-osuus yhteensä				2850
siitä pääomatuloa				2850
siitä ansiotuloa				0
Vastuunalaisen tulo-osuus yhteensä				35150
siitä pääomatuloa	20 %	13 000		2600
siitä ansiotuloa				32550

Elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuskiinteistöjen ja -arvopapereiden luovutusvoittojen osuus lasketaan aina pääomatuloksi. (TVL 40.4 §; Verohallinto 2016b, viitattu 11.9.2019.) Luovutusvoittoa syntyy, kun myydään tai vaihdetaan omaisuutta ja myyntihinta on suurempi, kuin se hinta mikä on maksettu alun perin. Luovutusvoitoista maksetaan veroa. (Verohallinto 2018a, viitattu 11.9.2019.) Yhtiömiehen osuus elinkeinotoiminnan tuloista katsotaan pääomatuloksi siihen määrään, joka vastaa hänen osuuttansa luovutusvoitoista, vaikka nettovarallisuus olisi tätä pienempi. (TVL 40.4 §; Verohallinto 2016b, viitattu 11.9.2019.) Vaikka yhtiömieskohtainen nettovarallisuus on pienempi kuin luovutusvoitot, lasketaan vähintään luovutusvoittojen osuus verotettavaksi pääomatulona. (Verohallinto 2016b, viitattu 11.9.2019.)

Alla on tiivistetty esimerkit 3, 4 ja 7 yhteen kuvioon (kuvio 2) havainnollistamaan yritystulon jakautumista yhtiömiehen verotettavaksi tuloksi. Kuvioon ei ole selkeyden vuoksi sisällytetty pääomatulo-osuuksien selvittämiseen liittyviä esimerkkejä. Kuvio alkaa jaettavan yritystulon laskemisesta ja päättyy yhtiömieskohtaisten tulo-osuuksien jakautumiseen ansiotuloksi ja pääomatuloksi.

KUVIO 2. Yhtiömiehen verotus.

4.2 Osakeyhtiön ja osakkeenomistajan verotus

Osakeyhtiö on tuloverolain mukaan yhteisö. Kuten osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö, se on myös itsenäinen verovelvollinen. Siitä saatu tulo siis verotetaan osakeyhtiön tulona, eikä sen verotus vaikuta osakkaan verotukseen. Osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20 prosenttia. Verotettava tulo lasketaan jokaiselle tulolähteelle erikseen, mutta verot maksetaan tulolähteiden tuloksen yhteenlasketun määrän perusteella. Vaikka verotettavan tulon laskenta perustuu kirjanpitoon, verotettava tulo voi erota kirjanpidon tuloksesta, koska jotkut asiat käsitellään kirjanpidossa toisin kuin verotuksessa. (TVL 3.1 §, 9.1 §, 30.4 §, 124.2 §; Verohallinto 2020b, viitattu 31.1.2020.) Tässä työssä

kirjanpidon tulos vastaa verotettavaa tulosta ja tämä toteutuu työn empiirisessä osiossa eli laskelmissa. Alla on esimerkki verotettavan tulon laskemisesta osakeyhtiölle (esimerkki 8). Tulojen veronalaisuus ja menojen vähennyskelpoisuus esitetään elinkeinoverolaissa (EVL 4–18 b §).

ESIMERKKI 8. Esimerkki verotettavan tulon laskemisesta.

Yhtiön veronalaiset tulot	4000 €
- Vähennyskelpoiset menot	1000 €
Verotettava tulo	3000 €
Verot 3000 € * 20 % =	600 €

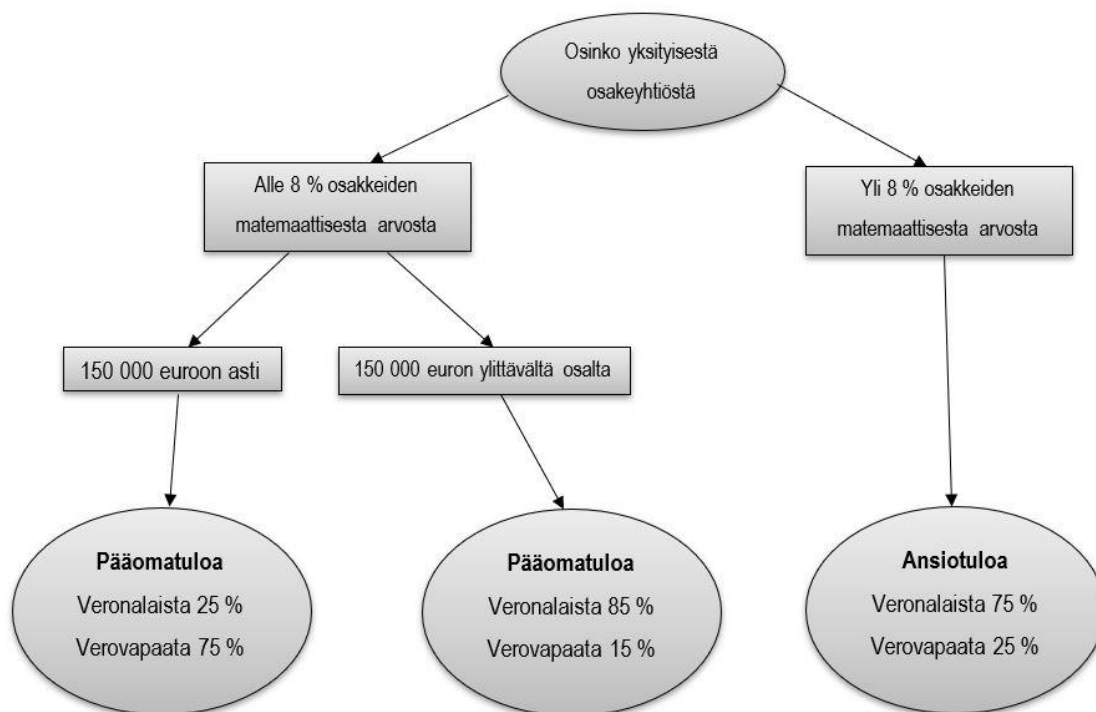
Jos yhtiöllä on verotuksessa vahvistettuja tappioita, ne voi vähentää. Verohallinto vähentää ne automaattisesti seuraavan 10 verovuoden aikana sitä mukaa, kun tuloa syntyy. (Verohallinto 2020b, viitattu 31.1.2020.) Jos edellisen esimerkin yhtiöllä olisi ollut edelliseltä vuodelta tappiota 1000 euroa, se olisi vähennetty verotettavasta tulosta. Verotettavaksi tuloksi olisi tällöin tullut 2000 euroa, joista 20 prosentin vero on 400 euroa.

Osakeyhtiön täytyy myös maksaa yleisradioveroa, jos se harjoittaa elinkeinotoimintaa Suomessa ja toiminnan verotettava tulo verovuonna on vähintään 50 000 euroa. Veron määrä on 140 euroa, johon lisätään 0,35 prosenttia 50 000 euroa ylittävän verotettavan tulon osasta. Veron enimmäismäärä on 3000 euroa. (Laki yleisradioverosta 31.8.2012/484 3.1 §.) Alla on taulukko eri verotettavan tulon perusteella maksettavan yleisradioveron määrästä (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Yleisradioveron määrä eri verotettavalla tulolla

Yrityksen verotettava tulo	Veron minimimäärä	+ 0,35 % 50 000 euroa ylittävän verotettavan tulon osasta	Maksettava yleisradiovero
50 000 euroa	140 euroa	0 euroa	140 euroa
120 000 euroa	140 euroa	245 euroa	385 euroa
950 000 euroa	140 euroa	3150 euroa	3000 euroa

Osakeyhtiö maksaa siis itse veronsa sen tulosta. Osakkaan taas täytyy maksaa veroja sitten, kun hän itse saa tuloa osakeyhtiöstä (Verohallinto 2020b, viitattu 31.1.2020). Osinkojen verojen määrittämiseen käytetään osakkeen matemaattista arvoa (TVL 33 b.1 §). Se lasketaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus osakkeiden määrällä. Osakeyhtiön nettovarallisuus taas lasketaan vähentämällä yhtiön velat yhtiön varoista, kuten kommandiittiyhtiön nettovarallisuutta laskettaessa. Varoja ovat käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus ja velkoja erät, jotka on merkitty vieraaseen pääomaan taseen vastattaviin. Velat ja varat määritellään tarkemmin arvostamislain 2. pykälässä. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 2:2.1–3 §, 2:9 §.)

KUVIO 3. Osingon verotus.

Yllä on kuvio, joka havainnollistaa osingonjaon verotusta (kuvio 3). Osinko jakautuu pääoma- ja ansiotuloon osakkeen matemaattisen arvon perusteella. Osinko on veronalaista pääomatuloa, jos saatu osinko on enintään 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta. 150 000 euroon asti siitä 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa. Yli 150 000 euron ylittävä osuus on 85 prosenttia veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. (TVL 33 b.1 §.) On tärkeää huomata, että 150 000 euron raja on osakaskohtainen. Siihen lasketaan

siis yhteen kaikki osingot, jotka osakas on saanut samana vuonna listaamattomista osakeyhtiöistä. (Verohallinto 2017b, viitattu 10.9.2019.)

Jos saatu osinko on yli 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, osinko on siltä osin ansiotuloa. Siitä 75 prosenttia on veronalaista ja 25 prosenttia verovapaata tuloa. (TVL 33 b.2 §.) Tämä osinko 8 prosenttiin asti on kannattavaa nostaa (Koponen 2016, 99). Yhtiön täytyy toimittaa jaetusta osingosta ennakonpidätys. Ennakonpidätys on 7,5 prosenttia osingosta, joka on enintään 150 000 euroa ja 28 prosenttia yli 150 000 euron ylittävältä osalta. (Verohallinto 2017b, viitattu 10.9.2019.)

ESIMERKKI 9. Esimerkki osingon verotuksesta.

	Osingon määrä	Veronalaista pääomatuloa 25 %	Veronalaista pääomatuloa 85 %	Veronalaista ansiotuloa 75 %
Jaettu osinko	200 000 euroa			
Alle 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, 150 000 euroon asti	150 000 euroa	$150\,000 * 25\% = 37\,500$ euroa		
Alle 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, 150 000 euron ylittävä osa	$192\,000 - 150\,000 = 42\,000$ euroa		$42\,000 * 85\% = 35\,700$ euroa	
Yli 8 % osakkeen matemaattisen arvon ylittävä osa	$200\,000 - 192\,000 = 8\,000$ euroa			$8\,000 * 75\% = 6\,000$ euroa

Yllä on esimerkki, jossa lasketaan osingon veronalaisuus yhtiö A:n jakamasta osingosta (esimerkki 9). Osakeyhtiö A:n osakkeen matemaattinen arvo on 30 000 euroa. Yhtiö jakaa osinkoa 2500 euroa osakkeelta. Osakas B omistaa 80 osaketta, jolloin hän saa osinkoa 200 000 euroa. Osakkaan B osakkeiden matemaattinen arvo yhteensä on siis 30 000 euroa * 80 osaketta eli 2 400 000 euroa.

Tästä 8 prosenttia on 192 000 euroa. Osinko on pääomatuloa siltä osin, kun se on alle 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta eli 192 000 euroa ja tästä jäljelle jäävä 8000 euroa on ansiotuloa. Pääomatulosta 150 000 euroon asti veronalaista on 25 prosenttia eli 37 500 euroa. 150 000 euron ylittävältä 42 000 euron osalta veronalaista on 85 prosenttia eli 35 700 euroa. Ansiotulosta, jota on 8000 euroa, veronalaista on 75 prosenttia eli 6000 euroa.

Yrityksen varallisuus vaikuttaa siihen, miten osinkoa verotetaan. Kun yhtiö on varakkaampi, se voi jakaa enemmän tätä matalasti verotettua osinkoa, sillä matemaattinen arvo liittyy suoraan yhtiön nettovarallisuuteen. (Koponen 2016, 45.) Esimerkinä (esimerkki 10) tästä on tilanne, jossa yhtiö A:n nettovarallisuus on 450 000 euroa ja yhtiö B:n 150 000 euroa. Molemmilla yhtiöillä on 200 osaketta. A:n osakkeen matemaattinen arvo on 2 250 euroa ja B:n 750 euroa. Jos osakas C omistaa molemmista yhtiöistä 10 osaketta, hänellä on mahdollisuus saada matalasti verotettua osinkoa A:lta 1800 euroon asti ($10 * 2250 \text{ euroa} * 8 \%$) ja B:lta vain 600 euroon asti ($10 * 750 \text{ euroa} * 8 \%$). Tämä tarkoittaa sitä, että jos C nostaa molemmista yhtiöistä saman verran osinkoa, hän joutuu maksamaan enemmän veroja B:n maksamasta osingosta.

ESIMERKKI 10. Nettovarallisuuden vaikutus osingonjaossa.

Yhtiöt	A	B
Nettovarallisuus	450 000 €	150 000 €
Osakkeita	200	200
Osakkeen matemaattinen arvo	$450\,000 \text{ €} / 200 =$ 2250 €	$150\,000 \text{ €} / 200 =$ 750 €
Matalasti verotettavan osingon määrä	$10 * 2250 \text{ euroa} * 8 \% =$ 1800 €	$10 * 750 \text{ euroa} * 8 \% =$ 600 €

Ennen kuin osakkaan saama osinkotulo jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi, hänen osakkeidensa yhteinelaskettu matemaattinen arvo tarvittaessa oikaistaan. Osakkeiden arvosta pitää vähentää mahdollinen osakaslaina, jonka osakas on saanut yhtiöltä, jos osakas tai hänen perheenjäsenensä omistavat vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista. Jos osakas on yrittäjäosakas, eli ei ole työsuhteessa yhtiöön, osakkeiden arvosta täytyy vähentää myös osakkaan tai hänen perheensä käytössä olleen asunnon arvo, jos asunto kuuluu yhtiön varoihin. (Verohallinto 2020b, viitattu

31.1.2020.) Tämä monimutkaistaa osinkoverotusta, mutta antaa myös mahdollisuuden laajempaan verosuunnitteluun.

Osakslaina on veronalaista pääomatuloa, jos osakas tai hänen perheenjäsenensä omistavat vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista tai niiden tuottamasta äänimäärästä. Veronalaista pääomatuloa on se määrä, joka on maksamatta verovuoden lopussa. (TVL 53 a §.)

Peitelty osinko on myös verotettavaa tuloa. Jos on selvää, että osakas on saanut yhtiöltä poikkeuksellisen tai vastikkeettoman etuuden, yhtiön verotuksessa on meneteltävä kuin olisi käytetty käypää hintaa. Osakkaan veronalaiseksi tuloksi tulee käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. Jos varoja on jaettu osingosta maksettavan veron välttämiseksi, jaetut varat ovat kokonaan osakkaan veronalaista tuloa. (VML 29.3, 4 §.) Peitellystä osingosta 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata (TVL 33d.1 §).

Palkkojen kohdalla verotus on yksinkertaisempaa. Palkat vähennetään yhtiön verotuksessa suoriteperusteisesti työn suorittamisvuonna (Verohallinto 2018b, viitattu 31.8.2019). Osakkaalle maksettava palkka on sen verovuoden tuloa, jolloin se on saatu, nostettu tai merkitty osakkaan tilille. Tulo on veronalaista ansiotuloa. (TVL 110.1 §, 61.2 §.)

Osinko on siis yhtiön varojen jakamista sen taseella olevista varoista, eikä vaikuta sen tulokseen. Osakkaalle maksettava palkka taas vaikuttaa tulokseen sekä verotukseen. Palkka on osakkaalle aina ansiotuloa, mutta osinko voi olla osakkaalle sekä pääomatuloa että ansiotuloa.

Yrittäjän täytyy tuntea verolainsäädäntöä, jotta osakeyhtiötä yritysmuotona voi hyödyntää verosuunnittelussa mahdollisimman paljon. Kuten edellä mainitaan, osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on voiton tuotto osakkaille. Jos yrittäjä ei tunne tarpeeksi keinoja, jolla jättää voitot yhtiölle ja itselleen, voitosta tarpeettoman suuri osa voidaan joutua käyttämään verojen maksuun. (Siikarla 2006, 17, 18, 21.) Veroja maksetaan tietenkin aina, mutta verosuunnittelulla verot on mahdollista minimoida.

Verosuunnittelu on siis tärkeää, jotta yritys ja sen omistaja välttyvät maksamasta turhia veroja. Siinä kartoitetaan erilaisten varojen nostamistapojen veroseuraamukset sekä yritykselle että omistajalle ja pystytään vaikuttamaan verojen määrään ja ajankohtaan. Verosuunnittelun täytyy kattaa myös päättyvän tilikauden jälkeistä aikaa. Verosuunnittelun haasteena on, että verojen suunnittelu

on sidoksissa yrityksen tulokseen eikä tulevien tilikausien tulosta voi varmuudella tietää etukäteen. (Rantalainen 2018, viitattu 6.9.2019.) Tässä työssä verosuunnittelua tarkastellaan kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön vertailuna, mutta verosuunnittelua kannattaa siis tehdä joka vuosi. Alla olevaan taulukkoon (taulukko 5) on listattu keskeisimmät verotukselliset erot kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön välillä.

TAULUKKO 5. Verotuksellisia eroja kommandiittiyhtiössä ja osakeyhtiössä

Verotuksellisia eroja	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Ei erillinen verovelvollinen	X	
Itsenäinen verovelvollinen		X
Toimintavaraus	X	

5 YHTIÖMUODON MUUTOS

On monia syitä sille, miksi henkilöyhtiö on järkevää muuttaa osakeyhtiöksi. Mahdollisia syitä on yrityksen toiminnan ja sen myötä riskien kasvaminen, äänettömän yhtiömiehen haluttomuus jatkaa kommandiittiyhtiössä tai jos yritys tai osia siitä halutaan myydä (Yritystulkki 2019, viitattu 2.9.2019.) Tässä tapauksessa syy yhtiömuodon muutokseen on se, että yritys etsii järkevintä yhtiömuotoa, etenkin verotuksellisesti.

5.1 Yhtiömuodon muutosprosessi

Kommandiittiyhtiö muuttuu osakeyhtiöksi, kun yhtiömuodon muutos merkitään kaupparekisteriin (AKYL 8:4.3 §). Yhtiön Y-tunnus säilyy muutoksen jälkeen samana. Muutosprosessin aikana on laadittava asiakirjoja, joita ovat jo aiemmin mainittu osakeyhtiön yhtiöjärjestys, sopimus yhtiömuodon muutoksesta sekä muutosilmoitus. Jotta muutos osakeyhtiöksi on mahdollista, kaikkien yhtiömiesten, vastuunalaisten ja äänettömien, on allekirjoitettava yhtiömuodon muutosta koskeva sopimus. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017a, viitattu 21.9.2019.)

Osakeyhtiön yhtiöjärjestys on hyväksyttävä siinä yhteydessä, kun yhtiömuodon muutoksesta päätetään (AKYL 8.3:2 §) ja tämä yhtiöjärjestys otetaan tai liitetään sopimukseen yhtiömuodon muuttamisesta. Yhtiömuodon muutos sopimus laaditaan ennen kaupparekisteriin ilmoittamista. Siinä täytyy käydä läpi jokainen osakkeenomistaja ja jokaiselle tulevat osakkeet, yhtiön tilikausi joko itse sopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä sekä selvitys osakkeiden merkintähinnan maksamisesta. On huomattava, että vain yhtiömiehet voivat saada osakkeita muutosvaiheessa, eli muut kuin yhtiömiehet eivät tässä vaiheessa voi olla osakkeenomistajina. Yhtiömiesten täytyy valita myös osakeyhtiölle hallitus ja tarvittaessa tilintarkastajat. Tästä valinnasta voidaan laatia erillinen pöytäkirja tai sisällyttää valinnat yhtiömuodon muutos sopimukseen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017a, viitattu 21.9.2019.)

Ilmoitus yhtiömuodon muutoksesta täytyy tehdä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun yhtiömuodon muutos sopimus on allekirjoitettu tai yhtiömuodon muuttaminen raukeaa. Ilmoitus tehdään paperilomakkeilla. Y5-lomakkeella ilmoitetaan yhtiön päätös yritys muodon muutoksesta osakeyhtiöksi sekä muutos sopimuksen päivämäärä, 1-liitetietolomakkeella ilmoitetaan uuden osakeyhtiön

tiedot ja henkilötietolomakkeella henkilön yksilöintitiedot, kuten henkilötunnus. Liitteeksi tarvitaan muun muassa tilintarkastajan lausunto osakepääoman selvityksestä. Tarkemmat ohjeet muutoksesta ilmoittamiseen ovat Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla, josta löytyy myös YTJ:n täyttö-opas ilmoituksen tekoon. Ilmoittaminen maksaa 380 euroa. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017a, viitattu 21.9.2019.)

Kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet eivät automaattisesti vapaudu vastaamasta yhtiön aikaisempaa velkaa, kun yhtiö muuttuu osakeyhtiöksi, vaan siihen tarvitaan velkojien suostumus. Henkilöyhtiön velkojille täytyy lähettää ilmoitus yhtiömuodon muuttamisesta ja jos velkoja ei vastusta muutosta kolmen kuukauden kuluessa, hänen katsotaan suostuneen. Tällöin yhtiömiesten vastuu veloista siirtyy osakeyhtiölle. (AKYL 8:5.1, 2 §.) Jos muutosta taas vastustetaan, henkilöyhtiön aikana tehdyt yhtiömiesten henkilökohtaisella vastuulla olevat vastuut jäävät voimaan (Yritystulkki 2019b, viitattu 21.9.2019).

5.2 Verotus yhtiömuodon muutoksessa

Yritysmuodon muutos kannattaa suunnitella huolellisesti, sillä tehtyjä virheitä on vaikea korjata jälkeinpäin. Usein yritysmuoto voidaan kuitenkin muuttaa ilman, että siitä tulee välittömiä veroseuraamuksia. (Immonen ym. 2012, 143.) Niitä ei tule, jos yrityksen identtisyys säilyy, eli sitä voidaan pitää samana yrityksenä, vaikka sen yhtiömuoto muuttuu (Verohallinto 2019d, viitattu 5.10.2019).

Identtisyys säilyminen toteutuu, kun

- 1) yritystoiminta jatkuu samanlaisena uudessa yrityksessä
- 2) yrityksen omistussuhteet eivät muutu muutoksessa olennaisesti ja
- 3) yrityksen varat ja velat, jotka liittyvät aikaisemmin harjoitettuun toimintaan, siirtyvät toimintaa jatkavalle yritykselle. (Verohallinto 2019d, viitattu 5.10.2019.)

Tuloverolaissa ei ole erityisiä vaatimuksia koskien omistussuhteiden säilymistä henkilöyhtiön muuttuessa osakeyhtiöksi. Siinä sanotaan ainoastaan, että muutos on tehtävä henkilöyhtiölain mukaan. Vaikka muutosvaiheessa kukaan muu kuin yhtiömies ei voi olla osakas, kaikkien yhtiömiesten ei ole pakko tulla osakkaiksi. Pääosakkaana voi olla myös äänetön yhtiömies, mutta jotta yrityksen

identtisyys säilyy, vähintään yhden vastuunalaisen yhtiömiehen on merkittävä osakkeita. (TVL 24.1 §; Verohallinto 2019d, viitattu 5.10.2019.) Toimeksiantajan yritystoiminta jatkuu samanlaisena osakeyhtiössä ja yrityksen varat ja velat siirtyvät osakeyhtiöön. Vaikka sukupolvenvaihdos tehtäisiin ennen yhtiömuodon muutosta, yritykseen jää vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies, joka merkitsee kaikki osakkeet. Tämä on tarpeeksi omistussuhteiden muuttumattomuusvaatimuksen toteutumiseen. Näin ollen toimeksiantajayrityksen identtisyys säilyy.

Muutos vaikuttaa yhtiön verovuoteen, sillä kommandiittiyhtiön verovuosi päättyy edelliseen päivään siitä, kun kaupparekisterimerkintä osakeyhtiöstä on tehty. Yhtiön täytyy tällöin antaa eri veroilmoitukset sekä kommandiittiyhtiön että osakeyhtiön toiminnan ajalta. Muutos ei vaikuta yrityksen arvonverolisävelvollisuuteen. Jos yhtiöllä on vahvistettuja tappioita, ne siirtyvät yritysmuodon muutoksessa uuteen yritykseen. (Verohallinto 2018c, viitattu 23.9.2019.) Mahdollinen toimintavaraus taas puretaan sen verovuoden tuotoksi, jolloin yhtiö muuttuu osakeyhtiöksi. Poistoja osakeyhtiö saa tehdä yritysmuodon muutosvuonna enintään verovuoden enimmäispoistojen määrän, joista on vähennetty kommandiittiyhtiön toiminnan verotuksessa verovuonna hyväksyttävien poistojen määrä. (TVL 24.2 §.)

Nostamattomat voittovarot ovat verosuunnittelun kannalta järkevä nostaa ennen kuin yhtiö muuttuu osakeyhtiöksi, sillä nostamattomat voittovarot on jo verotettu osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa (Immonen ym. 2012, 153). Nostaminen tapahtuu yksityisottoina. Voittovarojen lisäksi on mahdollista nostaa myös yritykseen tehty pääomapanos. Varojen nostamisessa on otettava huomioon peitelty osingon säännökset. Lähtökohtaisesti yksityisotot eivät ole peiteltyä osinkoa, kun yrityksen oma pääoma on riittänyt yksityisottoihin. Jos yhtiössä ei ole tarpeeksi likvidejä varoja voittovarojen maksamiseksi, yksityisotto voidaan kirjata yhtiön velaksi yhtiömiehelle. (Verohallinto 2019d, viitattu 4.10.2019.)

6 LASKELMAT

Yhtiömuodon muutoksen päätavoitteena on minimoida yrityksen ja yrittäjän verotus. Palkkojen ja osinkojen suhde optimoidaan niin, että tämä tavoite täyttyy. Laskelmista selviää, minkälainen tulosvaikutus yhtiömuodon muutoksella on. Laskelmat on tehty vuodelle 2020, joten niissä on käytetty kyseisen vuoden veroprosentteja. Laskelmat koostuvat kolmesta osasta. Ensimmäisenä on laskelmat osingon ja palkan suhteesta. Toisena on tuloslaskelmat, joissa selvitetään tuloksen muutokset, kun verrataan yhtiömuotoja toisiinsa. Lisäksi tuloslaskelmissa selviää yrityksen maksamat verot, joita käytetään verotusyhteenvedoon. Osakeyhtiön verot muodostuvat tuloveroprosentin mukaan, joka on 20 (TVL 124.2 §). Yrittäjän ja yrityksen verot lasketaan yhteen ja kokonaisveroaste saadaan vertaamalla veroja verotettavaan tuloon ilman palkanmaksua. Viimeisenä on verotusyhteenvedo sekä kommandiittiyhtiölle että osakeyhtiölle.

Yrityksen nettovarallisuus (kuvio 4) on 36 792,40 euroa. Uusin tase on elokuulta 2019, joten nettovarallisuus on laskettu näiden lukujen pohjalta. Nettovarallisuus on myöhemmin kasvanut, mutta laskelmia tehdessä se ei vaikuttanut verotukseen merkittävästi. Lisäksi toimeksiantaja haluaa lukuja arvioitavan varovaisemmin kuin liian optimistisesti, joten laskelmissa käytetään ensimmäiseksi laskettua nettovarallisuutta. (Kukkonen, sähköpostiviestit 2019–2020.) Nettovarallisuuden kasvataminen vaikuttaa verojen määrään vähentävästi sekä osakeyhtiössä että kommandiittiyhtiössä. Osakeyhtiössä osinkojen verotus kevenee, koska suurempi osuus osingosta on matalasti verotettua osinkoa. Kommandiittiyhtiössä vastuunalaisen yhtiömiehen verojen määrä vähenee, koska nettovarallisuuden kasvaessa pääomatulona verotettava määrä kasvaa.

Yrityksen nettovarallisuuslaskelma	
Varat	
Käyttöomaisuus	24 616,98 €
Vaihto-omaisuus	-
Rahoitusomaisuus	27 182,10 €
- Velat	15 006,68 €
Nettovarallisuus	36 792,40 €

KUVIO 4. Yrityksen nettovarallisuuslaskelma.

6.1 Laskelmat osingon ja palkan suhteesta

Nämä laskelmat tehdään vain osakeyhtiölle, koska kommandiittiyhtiössä ei suoriteta palkan maksua eikä osingon jako ole mahdollista. Kommandiittiyhtiössä ei ole maksettu palkkoja, vaan yrittäjien tulot on saatu tekemällä yksityisottoja. Jos yhtiömuoto pysyy kommandiittiyhtiönä, yrittäjän tulo nostetaan samalla tavalla kuin ennekin, eli yksityisotoilla. (Kukkonen, sähköpostiviestit 2019–2020.) Jos yhtiömuoto vaihtuu osakeyhtiöön, maksetaan sekä palkkaa että nostetaan osinkoa. Laskelmat tehdään käyttäen kahta eri tulon tavoitemäärää, jonka yrittäjä saa yrityksestä vuosittain. Tämä yrittäjän määrittelemä summa on tulo, joka jää käteen yrittäjälle verojen jälkeen. Ensimmäinen määrä on 30 000 euroa, joka on toimeksiantajan haluama tulon määrä vuosittain. Toisena summana käytetään 40 000 euroa vuodessa, jotta nähdään myös tilanne, miten yrittäjän tulon kasvaminen vaikuttaa maksettavaksi tulevien verojen määrään. Osakeyhtiössä yrittäjä tulee omistamaan kaikki osakkeet. Hänen osakkeidensa matemaattinen arvo on siis sama kuin yrityksen nettovarallisuus eli 36 792,40 euroa.

Laskelmat tehdään kummallekin tulotavoitteelle neljällä eri tavalla: pelkkänä palkkana, pelkkänä osinkona ja kahtena eri osingon ja palkan yhdistelmänä. Ensimmäisessä yhdistelmässä osingon määrä on niin sanottu matalasti verotettu osinko, eli 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, ja loput tulosta on palkkaa. Toisessa yhdistelmässä osinkoa on puolet ja palkkaa puolet. Laskelmiin sisältyvät yrittäjän verot, yrityksen verot sekä kokonaisveroaste. Kannattavin tapa tulee olemaan se, jonka kokonaisveroaste on pienin.

Laskelmissa lasketaan yhteen yrittäjän bruttotulon määrä. Siitä vähennetään mahdolliset vähennykset, niin että saadaan verotettava ansiotulo valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vähennykset riippuvat siitä, onko kyseessä palkka, osinko vai molemmat. Tulohankkimisvähennyksen saa vain palkkatulosta, eli sitä ei ole pelkän osingon laskelmassa. Samoin sairausvakuutuksen päivärahamaksun saa vähennykseksi vain, kun saa palkkaa.

Kuten vähennykset, myös verot riippuvat siitä, sisältyykö tuloon palkkaa tai osinkoa. Kaikissa tapauksissa yrittäjän maksamiin veroihin sisältyy laskelmissa valtionvero, kunnallisvero, sekä yleisradiovero. Jos tuloon sisältyy osinkoa, veroihin sisältyy vero pääomatulosta. Jos tuloon sisältyy palkkaa, kuluna on myös yrittäjän sairausvakuutusmaksu. Yrittäjän bruttotulosta vähennetään verot, jolloin saadaan hänen nettotulonsa.

6.2 Tuloslaskelmat

Tuloslaskelmiin hahmotellaan mahdollisimman todenmukaiset luvut käyttäen pohjana vuoden 2018 lukuja ja toimeksiantajan omia arvioita. Kummankin yhtiömuodon tuloslaskelmassa yrittäjän tulona käytetään aiemmin mainittuja 30 000 ja 40 000 euron vuosittaisia määriä. Osakeyhtiön tuloslaskelma tehdään parhaimmaksi todetun varojennostotavan mukaiseksi. Liikevaihdon määrää ei kasvateta, vaikka yrittäjän tulotavoite nousee. Tämä tehdään siksi, että nähdään, onko yrittäjällä mahdollista nostaa yhtiöstä enemmän tuloa ilman että luvut muuten muuttuvat.

Tuloslaskemien liikevaihto lasketaan toimeksiantajan oman kuukausittaisen arvion mukaan, joista kertyy vuodessa noin 108 000 euroa. Tuloslaskelmalla näkyvät ostot ovat polttoainehankintoja, joiden vuosittainen kustannusarvio on 11 prosenttia liikevaihdosta. Ensimmäisessä tulotavoitteessa yrittäjän eläkemaksut ovat toimeksiantajan ilmoittama määrä ja toiseen tulotavoitteeseen niitä kasvatetaan suhteessa tulon kasvuun. Poistot ovat 25 prosenttia ja ne arvioidaan kaluston arvon mukaan. Liiketoiminnan muut kulut sekä rahoitustuotot- ja kulut arvioidaan 2018 kulujen mukaan. Osakeyhtiön muihin kuluihin lisätään kulut, jotka syntyvät kirjanpidon ulkoistamisesta. Kirjanpito on tehty kommandiittiyhtiössä sisäisesti, mutta osakeyhtiössä se ulkoistetaan. (Kukkonen, sähköposti viestit 2019–2020.) Kulujen arvioidaan kasvavan 150 eurolla kuukaudessa. Tämä summa on saatu vertailemalla useiden tilitoimistojen hinnastoja. Hinta on arvioitu hieman tilitoimistojen hintoja korkeammaksi siltä varalta, jos kirjanpidon teko osoittautuu monimutkaisemmaksi ja näin ollen hinta nousee suunniteltua korkeammaksi. Osakeyhtiölle ei tule maksettavaksi yleisradioveroa, koska verotettava tulo on alle 50 000 euroa.

6.3 Verotuslaskelmat

Viimeisenä tehdään yhteenveto veroista. Yrityksen verot on laskettu jo tuloslaskelmissa. Myös yrittäjän verot osakeyhtiössä saadaan selville jo palkan ja osingon suhdetta laskettaessa, joten tässä vaiheessa lasketaan vain kommandiittiyhtiön yrittäjän verot.

Kommandiittiyhtiössä ei makseta palkkaa vaan tehdään yksityisottoja, jotka eivät vaikuta yrityksen verotettavaan tuloon. YEL-maksut kuitenkin kasvavat suhteessa siihen, miten yrittäjä nostaa tuloa. Ne ovat ainoa kulu, joka muuttaa yrityksen verotettavan tulon määrää. Kommandiittiyhtiön verotuslaskelmalla on otettava huomioon äänettömän yhtiömiehen osuus, koska yhtiömuodon jäädessä

kommandiittiyhtiöksi tarvitsee yhtiö myös äänettömän yhtiömiehen mukaan toimintaan. Äänettömän yhtiömiehen panos on 1681,88 euroa ja sille maksettava korko on 15 prosenttia (Kukkonen, sähköpostiviestit 2019–2020).

Lopuksi lasketaan yhteen sekä yrittäjän että yrityksen maksamat verot. Verot lasketaan yhteen kummastakin yrittäjän tulotavoitteesta erikseen kommandiittiyhtiössä ja osakeyhtiössä. Laskelmissa näkyy konkreettisesti se, kumpi yhtiömuoto on kannattavampi, koska kuten aiemmin mainitaan, yrittäjän tavoite on yhtiömuotoa hyödyntäen minimoida yrityksen ja yrittäjän verot.

6.4 Laskelmien tulokset

Tässä luvussa käydään läpi laskelmien tulokset. Laskelmissa laskettiin, missä varojennostotavassa on pienin kokonaisveroaste: palkassa, osingossa vai niiden yhdistelmässä. Ensimmäinen vaihtoehto (liite 1, 5) on tulo kokonaan pelkkänä palkkana. Toinen vaihtoehto (liite 2, 6) on tulo kokonaan pelkkänä osinkona. Kolmas vaihtoehto (liite 3, 7) on yhdistelmä, jossa osingon määrä on matalasti verotettu osinko eli 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta. Loput tulosta maksetaan palkkana. Neljäs vaihtoehto (liite 4, 8) on yhdistelmä, jossa tulosta puolet on osinkoa ja puolet palkkaa. Maksettavien bruttopalkkojen- ja osinkojen määrät jokaisessa tilanteessa on esitetty alla olevassa taulukossa (taulukko 6).

TAULUKKO 6. *Bruttopalkat ja -osingot.*

Tulon määrä	Pelkkä palkka	Pelkkä osinko	Matalasti verotettu osinko + palkka	Puolet osinkoa, puolet palkkaa
30 000 €	Osinkoa 0 €	Osinkoa 33 050 €	Osinkoa 2943,39 €	Osinkoa 17 350 €
	Palkkaa 39 250 €	Palkkaa 0 €	Palkkaa 34 500 €	Palkkaa 17 350 €
40 000 €	Osinkoa 0 €	Osinkoa 46 500 €	Osinkoa 2943,39 €	Osinkoa 25 050 €
	Palkkaa 57 500 €	Palkkaa 0 €	Palkkaa 52 400 €	Palkkaa 25 050 €

Nettotulo on jokaisessa vaihtoehdossa hieman eroava, koska osingon ja palkan määrät on määriteltä tasasummiksi siten, että nettotulo tulee jokaisessa tapauksessa mahdollisimman lähelle haluttua tuloa. Laskelmissa laskettiin erikseen verot ja veroprosentit yrittäjälle sekä yritykselle. Ensimmäisten laskelmien tulokset ovat yhteenvetotaulukoissa (taulukko 7–8).

TAULUKKO 7. Tulo 30 000 € yrittäjän ja yrityksen verojen vertailu (LIITE 1–4).

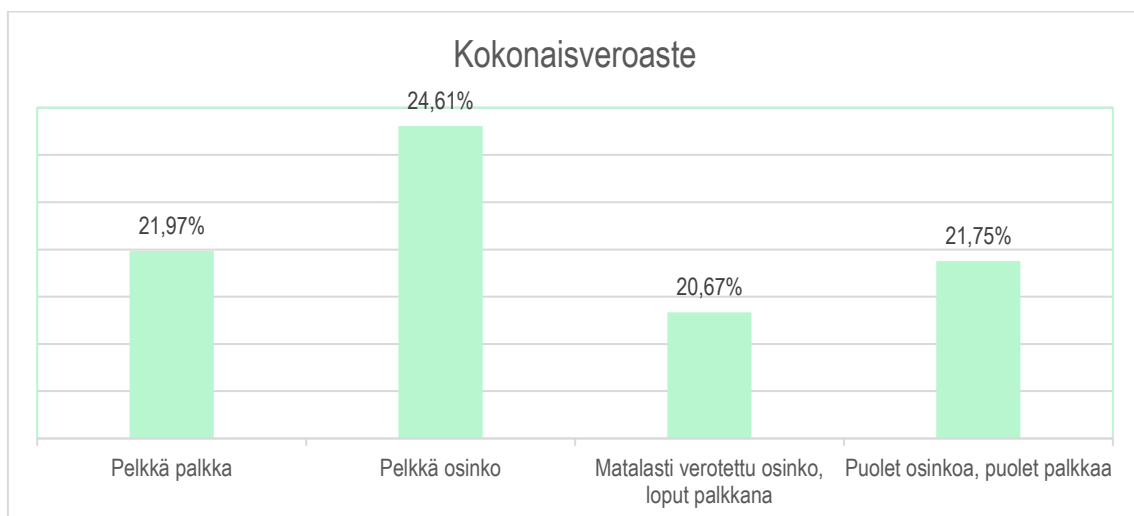
Yrittäjä	Veroprosentti	Verot
Pelkkä palkka	23,55 %	9 242 €
Pelkkä osinko	9,11 %	3 012 €
Matalasti verotettu osinko + loput palkkaa	19,84 %	7 430 €
Yhdistelmä, puolet osinkoa + puolet palkkaa	13,43 %	4 659 €
Yrittäjä + yritys	Kokonaisveroaste	Verot
Pelkkä palkka	21,97 %	14 351 €
Pelkkä osinko	24,61 %	16 076 €
Matalasti verotettu osinko + loput palkkaa	20,67 %	13 502 €
Yhdistelmä, puolet osinkoa + puolet palkkaa	21,75 %	14 206 €

Ensimmäisistä laskelmista selvisi, että varojenjakotapa, jossa on matalin kokonaisveroaste, on palkan ja osingon yhdistelmä. Tällöin osinkoa tulee nostaa sen matalasti verotettu osa ja loput haluttusta tulosta tulee nostaa palkkana. Kun tulo on 30 000 euroa, palkkana nostetaan 34 500 euroa ja osinkona nostetaan 2943,39 euroa. Kokonaisveroaste on 20,67 prosenttia. Seuraavaksi kannattavin varojenjakotapa on osingon ja palkan yhdistelmä, jossa osinkoa on puolet ja palkkaa puolet. Kokonaisveroaste on tällöin 21,75 prosenttia. Pelkän palkanmaksun kokonaisveroaste (21,97 %) on melkein samalla tasolla kuin yhdistelmän (21,75%), jossa on puolet osinkoa ja puolet palkkaa. Suurin kokonaisveroaste, 24,61 prosenttia, on pelkässä osingossa. (Taulukko 7.)

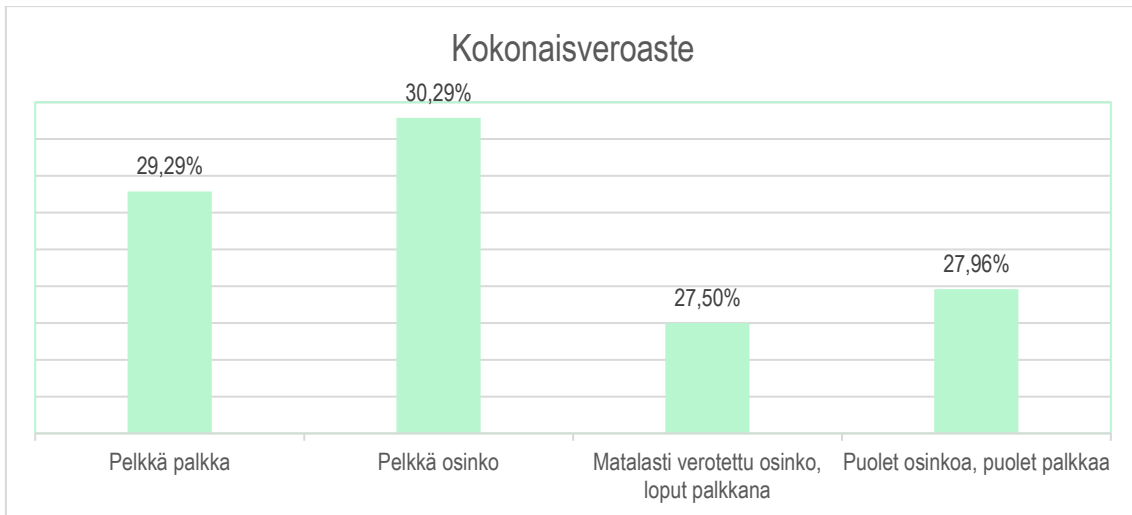
TAULUKKO 8. Tulo 40 000 € yrittäjän ja yrityksen verojen vertailu (LIITE 5–8).

Yrittäjä	Veroprosentti	Verot
Pelkkä palkka	30,43 %	17 500 €
Pelkkä osinko	13,92 %	6 473 €
Matalasti verotettu osinko + loput palkkaa	27,71 %	15 337 €
Yhdistelmä, puolet osinkoa + puolet palkkaa	20,14 %	10 088 €
Yrittäjä + yritys	Kokonaisveroaste	Verot
Pelkkä palkka	29,29 %	18 430 €
Pelkkä osinko	30,29 %	19 057 €
Matalasti verotettu osinko + loput palkkaa	27,50 %	17 300 €
Yhdistelmä, puolet osinkoa + puolet palkkaa	27,96 %	17 595 €

Myös tilanteessa, jossa yrittäjän tulo on 40 000 euroa, kokonaisveroaste muuttuu samassa suhteessa kuin silloin, kun yrittäjän tulo on 30 000 euroa (kuvio 5–6). Kannattavinta on nostaa matalasti verotettu osinko ja loppu tulo palkkana. Palkkana nostetaan 52 400 euroa ja osinkona nostetaan 2943,39 euroa, eli saman verran kuin tulon ollessa 30 000 euroa. Osingon määrä ei muutu, koska matalasti verotettu osinko määräytyy osakkeiden matemaattisen arvon mukaan, joka ei muutu tulon määrän muuttuessa. Tällöin kokonaisveroaste on 27,50 prosenttia. Seuraavaksi kannattavinta on nostaa puolet osinkona ja puolet palkkana, jolloin kokonaisveroaste on 27,96 prosenttia. Pelkän palkan kokonaisveroaste on 29,29 prosenttia ja osingon 30,29 prosenttia. (Taulukko 8.)

KUVIO 5. Kokonaisveroaste, yrittäjän tulo 30 000 €

KUVIO 6. Kokonaisveroaste, yrittäjän tulo 40 000 €

Toisessa osiossa tehtiin tuloslaskelmat (liite 9–10) sekä kommandiittiyhtiölle että osakeyhtiölle. Niistä selvisi, miten tulos muuttuu riippuen siitä, mikä yhtiömuoto on kyseessä. Kun yrittäjän tulo on 30 000 euroa, kommandiittiyhtiön tilikauden voitto on 67 120 euroa ja osakeyhtiön 24 286 euroa. Kun yrittäjän tulo kasvaa 40 000 euroon, kommandiittiyhtiön tilikauden voitto on 64 720 euroa ja osakeyhtiön 7 854 euroa. (Taulukko 9.)

TAULUKKO 9. Tilikauden voitto (LIITE 9, 10)

	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Tilikauden voitto , yrittäjän tulo 30 000 €	67 120 €	24 286 €
Tilikauden voitto , yrittäjän tulo 40 000 €	64 720 €	7 854 €

Viimeisistä laskelmista laskettiin verotus kommandiittiyhtiön yhtiömiehelle (liite 11, 12) ja lopuksi yhdistettiin sekä yrittäjän että yrityksen verot. Kun yrittäjän tulo on 30 000 euroa, verojen yhteismäärä kommandiittiyhtiössä on 18 663 euroa. Kommandiittiyhtiö ei maksa veroja, joten sen kohdalla kaikki maksettavat verot tulevat yrittäjälle. Osakeyhtiössä verojen yhteismäärä on 13 502 euroa. Se jakautuu yrittäjän veroksi, jotka ovat 7 430 euroa, ja yrityksen veroiksi, jotka ovat 6 072 euroa. (Taulukko 10).

TAULUKKO 10. Tulo 30 000 € verotuksen yhteenveto (LIITE 9, 11)

	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Yrittäjän verot	18 663 €	7 430 €
Yrityksen verot	-	6 072 €
Yhteensä	18 663 €	13 502 €

Kun yrittäjän tulo on 40 000 euroa, verojen määrä kommandiittiyhtiössä on 17 631 euroa. Osakeyhtiön verot ovat 17 300 euroa. Siitä 15 337 euroa on yrittäjän veroja ja 1 964 euroa yrityksen veroja. (Taulukko 11.)

TAULUKKO 11. Tulo 40 000 € verotuksen yhteenveto (LIITE 10, 12)

	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Yrittäjän verot	17 631 €	15 337 €
Yrityksen verot	-	1 964 €
Yhteensä	17 631 €	17 300 €

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön aiheena on selvittää paras mahdollinen yhtiömuoto toimeksiantajan yritykselle. Yhtiömuoto on tällä hetkellä kommandiittiyhtiö ja toimeksiantaja harkitsee muutosta osakeyhtiöksi. Työn tutkimuskysymyksiä ovat:

- Miten yhtiömuodon vaihto vaikuttaa verotukseen?
- Mikä on verotuksellisestiärkevin varojennostotapa?
- Mihin asioihin täytyy kiinnittää huomiota yhtiömuodon muutoksessa?
- Onko yhtiömuodon muutos osakeyhtiöön kannattavaa?

Tutkimuskysymyksiin saadaan vastaukset. Työn empiirisessä osiossa eli laskelmissa saadaan vastaus kysymyksiin, miten yritysmuodon vaihto vaikuttaa verotukseen, mikä on verotuksellisestiärkevin varojennostotapa ja siihen, onko yhtiömuodon muutos kannattavaa. Yhtiömuodon muutoksesta on tietoperustassa oma lukunsa, jossa käy ilmi asiat, jotka täytyy huomioida. Yhtiömuotoa muuttaessa on muistettava lailliset seikat ja tehtävät tarpeelliset asiakirjat. Jotta veroseuraamuksia ei tule, yhtiön identtisyys on säilyttävä.

Laskelmien ensimmäisessä osiossa selvisi, että toimeksiantajalleärkevin varojenjakotapa on palkan ja osingon yhdistelmä, jossa osinkoa on 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta. Kun varat nostetaan näin, verot vähenevät verrattuna muihin varojenjakotapoihin. Jos tulo nostettaisiin esimerkiksi kokonaan osinkona, veroja maksettaisiin 2 575 euroa enemmän. On kiinnostavaa huomata, että pelkkää yrittäjän verotusta tarkastellessa kannattavin varojenjakotapa on pelkän osingon nostaminen molemmilla tavoitemäärillä. Osinko on siis kannattamattomin kokonaisveroasteen kannalta, mutta pelkälle yrittäjälle edullisin vaihtoehto. Tärkeintä on kuitenkin tarkastella kokonaisveroastetta eli veroja yhteensä ottaen huomioon yrityksen ja yrittäjän verotuksen.

Toisessa osiossa selvisi, miten tulorakenne muuttuu yhtiömuodon mukaan. Sen huomaa tilikauden voitosta. Se on kommandiittiyhtiöllä huomattavasti suurempi kuin osakeyhtiöllä, vaikka yrittäjän nostama tulo yhtiöstä pysyy samana, eikä yhtiön liikevaihto muutu. Tämä johtuu siitä, että osakeyhtiö maksaa palkkaa ja se näkyy tuloslaskelmalla palkan ollessa vähennyskelpoinen kulu. Jos tulo nostettaisiin osakeyhtiöstä osinkona, kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön tulokset olisivat samanta-

soisemmat. Lisäksi osakeyhtiössä liiketoiminnan muut kulut kasvavat, koska kirjanpito ulkoistetaan. Kun yrittäjän tulo kasvaa 40 000 euroon, kommandiittiyhtiön tilikauden tulos on pienempi vain sen vuoksi, että yrittäjän tulon kasvaessa myös yrittäjän eläkemaksut kasvavat. Itse yrittäjän tulon määrän muutoksella ei ole suoraa tulosvaikutusta kommandiittiyhtiölle.

Kun kokonaisverotusta vertailtiin, selvisi, että osakeyhtiö on yhtiömuotona kannattavampi kuin kommandiittiyhtiö. Kun yrittäjän tulo on 30 000 euroa, kommandiittiyhtiössä veroja joutuisi maksamaan yhteensä 5 161 euroa enemmän kuin osakeyhtiössä. Kun yrittäjän tulo on 40 000 euroa, ero on 331 euroa. Ero on pienempi kuin silloin, kun yrittäjän tulo on 30 000 euroa. Tämä johtuu siitä, että kommandiittiyhtiössä maksettavat verot pienenevät, mutta osakeyhtiössä maksettavat verot kasvavat. Kommandiittiyhtiössä verojen yhteismäärä vähenee, sillä yhtiön verotettava tulos on hieman matalampi yrittäjän eläkemaksujen kasvun takia. Osakeyhtiön tapauksessa yrityksen verot pienenevät, koska yritys maksaa enemmän palkkaa. Tämä vaikuttaa suoraan verotettavaan tulokseen. Yrittäjän veroihin suurempi palkan määrä taas vaikuttaa niitä kasvattavasti, jolloin verojen määrä yhteensä kasvaa. Osakeyhtiö pysyy silti kannattavampana vaihtoehtona näillä luvuilla kummassakin tapauksessa. Yhtiömuodon vaihdos vaikuttaa verotukseen veroja vähentävästi, koska osakeyhtiössä niitä maksetaan kokonaisuudessaan vähemmän kuin kommandiittiyhtiössä.

Toimeksiantajan kannattaa siis muuttaa yhtiömuoto kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Kokonaisuudessaan toiminta osakeyhtiössä on kevyemmin verotettu, kun tarkastellaan sekä yrittäjän että yrityksen verotusta. Kun yhtiömuoto on muutettu osakeyhtiöksi, verotuksellisesti järkevin varojen nostotapa on palkan ja matalasti verotetun osingon yhdistelmä.

8 POHDINTA

Työn tavoite oli selvittää työn toimeksiantajalle paras mahdollinen yhtiömuoto hänen yritystoimintaansa. Tehtävänäimme oli myös selvittää, miten hänen tulisi nostaa yhtiöstä haluamansa tulo, jotta veroseuraamukset ovat mahdollisimman pienet. Aiheen opinnäytetyöhön saimme Oulun ammattikorkeakoulun lehtorilta. Hän esitti useita vapaita aiheita, joista tämä kuulosti mielenkiintoisimmalta ja hyödyllisimmältä tulevaisuutta ajatellen.

Aloitimme työn tekemisen tietoperustan kirjoittamisella, josta tuli laaja. Mielestämme näin kattavasta tietoperustasta on hyötyä toimeksiantajalle, joka yhtiömuodonmuutosta harkitessa tarvitsee tietoa uudesta mahdollisesta yhtiömuodosta eli osakeyhtiöstä. Eniten tietoperustassa aikaa kului verotukseen, koska verotus etenkin kommandiittiyhtiössä oli monimutkaista. Perusteellisesti tehtyä tietoperustaa oli helppoa hyödyntää laskelmissa.

Tietoperustaa tehdessä kävi ilmi useasta lähteestä, että yleensä kannattavinta on nostaa matalasti verotettu osinko ja loput tulosta palkkana. Ajattelimmekin, että se tulee olemaan paras varojennostotapa. Yhtiömuodon kannattavuudesta meillä ei ollut ennakkokäsitystä. Oli yllättävää, miten osakeyhtiö oli selkeästi kommandiittiyhtiötä kannattavampi yrittäjän tulon ollessa 30 000 euroa, mutta ero kannattavuudessa pienentyi huomattavasti, kun tulo kasvoi 40 000 euroon. Jos yrittäjä haluaisi kasvattaa tuloa vielä suuremmaksi, ei osakeyhtiö olisikaan välttämättä kannattavampi. Yrittäjän täytyy siis miettiä tarkkaan, kumpi yhtiömuoto on kannattavampi ottaen huomioon myös mahdolliset tulevaisuuden muutokset.

Työ syvensi osaamistamme käsiteltävistä yhtiömuodoista sekä niiden verotuksesta. Lisäksi opimme lisää verotuksesta yleisesti. Saavutimme työlle asettamamme tavoitteet, jotka olivat kattavat laskelmat, joista näkee konkreettisesti varojennostotavan ja yhtiömuodon vaikutuksen verotukseen. Olemme tyytyväisiä työn tuloksiin. Tulokset ovat luotettavia ja käytetyt luvut ovat ajantasaisia.

Teimme työn parityönä. Tiesimme jo etukäteen, että työskentelytapamme ja kirjoitustyyliimme ovat samanlaiset, mikä oli vahvuus opinnäytetyötä tehdessä. Alkuperäisessä aikataulussa työn suunniteltiin olevan valmis joulukuussa 2019. Aikataulu kuitenkin venyi työkiireiden vuoksi. Lisäksi myös opinnäytetyön laajuus yllätti meidät. Aikataulun lisäksi työssä oli muitakin haasteita. Aiheesta löytyvä tiedon määrä oli suuri ja siitä piti etsiä ja koota vain tärkeimmät toimeksiantajaa varten. Yksi

isoimpia haasteita oli kommandiittiyhtiön verotus, joka oli aluksi haastavaa ymmärtää. Kuitenkin kokonaisuudessaan työn tekeminen parityönä onnistui ongelmitta ja tehtävänjako saatiin suhteellisen tasapuoliseksi.

Jatkotutkimuksia opinnäytetyöstä voi tehdä laskemalla varojennostotapojen veroseuraamuksia yrityksen eri tulosten määrillä vuosittain ja kuukausittain. Liikevaihto voi vaihdella vuosittain ja kuukausittainkin runsaasti, joten laskelmat voisi tehdä erisuuruisilla liikevaihdon määrillä. Laskelmat olisi hyvä tehdä esimerkiksi tilanteista, kun liikevaihto on matalampi kuin yleensä, tai silloin kun tehdään suurempaa tulosta kuin tavallisesti.

Toimeksiantajalle jatkokehitysehdotukseksi esitämme sukupolvenvaihdoksen tekemistä. Toimeksiantaja voi hyödyntää tässä keräämäämme tietoperustaa aiheesta. Lisäksi tekemiämme laskelmia pääsee sukupolvenvaihdoksen jälkeen hyödyntämään paremmin, koska ne on laskettu tilanteeseen, jossa yhtiössä on vain yksi osakas.

LÄHTEET

Hallituksen esitys Eduskunnalle peitellyn osingon verotusta koskevien säännösten uudistamisesta HE 26/1998

Hallituksen esitys Hallituksen esitys eduskunnalle yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimuksen poistamista koskevaksi lainsäädännöksi HE 238/2018 vp

Heikura, M. & Keskinen, M. 2019. Luettelo kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista 2020. Dnro VH/5664/00.01.00/2019. Viitattu 27.1.2020, https://www.vero.fi/contentassets/6598f374ce154cd6ae071f50aaff084f/verohallinto_kuntien-ja-seurakuntien-tuloveroprosentit-2020.pdf

Immonen, R., Ossa, J. & Villa, S. 2012. Henkilöyhtiöiden pääoman hallinta. Helsinki: Talentum.

Juusela, J., Nykänen, O., Tikka, K. & Viitala T. 2019. Yritysverotus I-II. Helsinki: Alma Talent Oy.

Koponen, J. 2016. Osingonjakajan verokirja. 10. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto Oy.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. Pk-yrityksen verosuunnittelu. Helsinki: WSOYpro.

Kukkonen, N. 2019–2020. Opinnäytetyöstä. Lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu. Sähköpostiviesti ajalta syksy 2019– kevät 2020.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360

Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558

Laki yleisradioverosta 31.8.2012/484

Leppiniemi, J. 2008. Osakeyhtiö – varteenotettava vaihtoehto. Helsinki: Tietoisykli Oy.

Ojala, I. 2017. Verokoulu, osa 1: Tuloverotuksen tulolähteet. Tilisanomat. Viitattu 21.1.2020, https://tilisanomat.fi/koulut/verokoulu_2017/verokoulu-osa-1-tuloverotuksen-tulolahteet

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Ossa, J. & Villa, S. 2017. Henkilöyhtiöt ja verotus. Helsinki: Alma Talent Oy

Patentti- ja rekisterihallitus 2017a. Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi. Viitattu 21.9.2019, <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/muutosilmoitus/muutosoyksi.html>

Patentti- ja rekisterihallitus 2017b. Lisätietoja yhtiösopimuksesta. Viitattu 22.9.2019, https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/muutosilmoitus/yhtiosopimuksen_muutos/lisatietoa_yhtiosopimuksesta.html

Patentti- ja rekisterihallitus 2018. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön perustamisilmoitus. Viitattu 8.8.2019, <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/perustamisilmoitus.html>

Patentti- ja rekisterihallitus 2020. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Viitattu 27.1.2020, <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Ranta-Aho, R. & Jämsä, T. 2018. Veroilmoitus ja osakkaan vähennykset. Verkko-seminaari 17.4.2018. Verohallinto. Viitattu 24.1.2020, <https://www.vero.fi/globalassets/tietoa-verohallinnosta/esitys--ja-opetusmateriaalit/verkkoseminaarit/veroilmoitus-ja-osakkaan-v%C3%A4hennykset.pdf>

Rantalainen 2018. Palkkaa vai osinkoa? Viitattu 6.9.2019, <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/palkkaa-vai-osinkoa/>

Siikarla, P. 2003. Henkilöyhtiöt. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Siikarla, P. 2006. Osakeyhtiölaki & käytäntö. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Suomi.fi 2020. Osakeyhtiön perustaminen. Viitattu 5.1.2020, <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/osakeyhtio/osakeyhtion-perustaminen>

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141

Tulorekisteri 2019a. Kustannusten korvausten ilmoittaminen tulorekisteriin. Viitattu 24.1.2020, <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/kustannusten-korvaukset/>

Tulorekisteri 2019b. Työnantajalla on velvollisuus vakuuttaa työntekijänsä. Viitattu 27.1.2020, <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/vakuuttamisen-tiedot/>

Tulorekisteri 2020. YEL- tai MYEL-vakuutetun yrittäjän vakuutustietojen ilmoittaminen. Viitattu 27.1.2020, <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/kustannusten-korvaukset/>

Tuloverolaki 30.12.1992/1535

Tuunala, K. & Varonen. S. 2019. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksellisen tulon jakaminen. Verohallinto. Viitattu 4.2.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/kannanotot/51145/avoimen-yhti%C3%B6n-ja-kommandiittiyhti%C3%B6n-verotuksellisen-tulon-jakaminen2/>

Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395

Verohallinto 2011. Avoimenyhtiön ja kommandiittiyhtiö nettovarallisuus. Viitattu 11.9.2019, https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/avoimen_yhtion_tai_kommandiittiyhtion_n/

Verohallinto 2013. Kirkollisvero. Viitattu 1.10.2019, https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/esitys_ja_opetusmateriaali/kirkollisver/

Verohallinto 2016a. Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön tulolähteen tuloksen laskeminen. Viitattu 27.1.2020, https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/avoimen_yhtion_tai_kommandiittiyhtion_t/

Verohallinto 2016b. Tuloverotus - avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Viitattu 11.9.2019, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/>

Verohallinto 2016c. Veron kiertämissäännöksen soveltaminen. Viitattu 27.1.2020, https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49027/veron_kiertamissaannoksen_soveltamine2/

Verohallinto 2017a. Ennakkoperintärekisteri. Viitattu 24.1.2020, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/perustaminen-ja-muutokset/verohallinnon-rekisterit--yritystoiminta/ennakkoperintarekisteri/>

Verohallinto 2017b. Osingon listaamattomasta yhtiöstä. Viitattu 10.9.2019, https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeet_ja_osingot/osingot_listaamattomasta_yhtiost/

Verohallinto 2018a. Luovutusvoitto ja luovutustappio. Viitattu 11.9.2019, <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/luovutusvoitto/>

Verohallinto 2018b. Yhtiön palkkavelat ja muut velat osakkaalle. Viitattu 31.8.2019, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/64096/yhtion-palkkavelat-ja-muut-velat-osakkaalle/>

Verohallinto 2018c. Yritysmuodon muutos. Viitattu 23.9.2019, https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/perustaminen-ja-muutokset/muutokset_toiminnassa/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/yritysmuodon_muuto/

Verohallinto 2019a. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 12.10.2019, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa3/>

Verohallinto 2019b. Pienen yrityksen alv – vähäinen liiketoiminta on arvonlisäverotonta. Viitattu 24.1.2020, https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/vahainen_liiketoiminta_on_arvonlisavero/

Verohallinto 2019c. Sosiaalivakuutusmaksut. Viitattu 27.1.2020, https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/yritys_tyonantajana/sosiaalivakuutusmaksut/

Verohallinto 2019d. Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi. Viitattu 5.10.2019, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48395/toimintamuodon-muutos-osakeyhti%C3%B6ksi/>

Verohallinto 2019e. Toimintavaraus. Viitattu 24.10, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/toimintavaraus/>

Verohallinto 2019f. Työmatkakustannusten korvaukset verotuksessa. Viitattu 28.1.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48013/ty%C3%B6matkakustannusten-korvaukset-verotuksessa2/>

Verohallinto 2019g. Valtion tuloveroasteikko 2020. Viitattu 27.1.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtion-tuloveroasteikko-2020/>

Verohallinto 2019h. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. Viitattu 27.1.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49038/verotettavan-tulon-laskeminen-henkil%C3%B6verotuksessa2/#3.1-el%C3%A4kevakuutusmaksut>

Verohallinto 2019i. Yhteisöjen tulojakolähde poistuu verovuodesta 2020 alkaen. Viitattu 21.1.2020, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/uutiset/uutiset/2019/yhteis%C3%B6jen-tulol%C3%A4hdejako-poistuu-verovuodesta-2020-alkaen/>

Verohallinto 2020a. Esitys- ja opetusmateriaalit. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tuloverotus. Viitattu 5.2.2020, https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/esitys_ja_opetusmateriaali/

Verohallinto 2020b. Osakeyhtiön tuloverotus – verovuosi 2020. Viitattu 31.1.2020, <https://www.vero.fi/yriytykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuus-kunta/verovuosi-2020/>

Verohallinto 2020c. Peitelty osinko. Viitattu 24.1.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48147/peitelty-osinko4/>

Verohallinto 2020d. Työnantajarekisteri. Viitattu 24.1.2020, https://www.vero.fi/yriytykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/yritys_tyonantajana/ty%C3%B6nantajarekisteri/

Verohallinto 2020e. Vähennykset – mitä voi vähentää verotuksessa? Viitattu 27.1.2020, <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/ilmoita-ja-tarkista-vahennykset/>

Veronmaksajat 2019. Veroprosentit 2019. Viitattu 11.9.2019, <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Veroprosentit/veroprosentit-2019/>

Villa, S. 2018. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Wilhelmsson, T. & Jääskinen, N. 2001. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt. 3. osin uudistettu painos. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272

Yrityksen-perustaminen.net 2019. Kommandiittiyhtiön perustaminen. Viitattu 18.9.2019, <https://yrityksen-perustaminen.net/kommandiittiyhtio/>

Yritystulkki 2019a. Kommandiittiyhtiö. Viitattu 18.9.2019, <https://www.yritystulkki.fi/fi/alue/oulu/aloittava-yrittaja/yhtiomuodot/ky/>

Yritystulkki 2019b Yhtiömuodon muuttaminen henkilöyhtiöstä osakeyhtiöksi. Viitattu 21.9.2019, <https://www.yritystulkki.fi/fi/alue/tredea/toimiva-yrittaja/verotus/yhtiomuodonmuuttaminen-ay-ky/>

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2019. Perustamisilmoitus. Viitattu 21.8.2019, <https://www.ytj.fi/index/ilmoittaminen/perustamisilmoitus.html>

LIITTEET

- Liite 1 Yrittäjän tulo 30 000 € palkkana
- Liite 2 Yrittäjän tulo 30 000 € osinkona
- Liite 3 Yrittäjän tulo 30 000 € matalasti verotettuna osinkona ja palkkana
- Liite 4 Yrittäjän tulo 30 000 € puolet osinkona, puolet palkkana
- Liite 5 Yrittäjän tulo 40 000 € palkkana
- Liite 6 Yrittäjän tulo 40 000 € osinkona
- Liite 7 Yrittäjän tulo 40 000 € matalasti verotettuna osinkona ja palkkana
- Liite 8 Yrittäjän tulo 40 000 € puolet osinkona, puolet palkkana
- Liite 9 Tuloslaskelma, yrittäjän tulo 30 000 €
- Liite 10 Tuloslaskelma, yrittäjän tulo 40 000 €
- Liite 11 Verotuslaskelma kommandiittiyhtiön yhtiömiehelle, tulo 30 000 €
- Liite 12 Verotuslaskelma kommandiittiyhtiö yhtiömiehelle, tulo 40 000 €